

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetű hirdete-
ténél olcsóbb. Nyilvánter-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Bács-Bodrogh megye közönségének üdvözlő felirata.

Fenséges cs. és kir. főherceg, trónörökös úr!

Fenséges cs. és kir. főherceg asszony!

Már a közel mult azon örömteljes eseménye, hogy Fenségték szíveik sugalmát követve egymásnak egy egész életre kiható egyesülésükhöz kölcsönösen kötelező ígéretet tettek, édesen megremegtette minden magyar szívét, s Bács-Bodrogh megye közönsége, loyális multjához híven, már az alkalommal sietett e magas frigy felett érzett örömeinek kifejezést adni és szerencsekívánatait tolmácsolni.

Most pedig midőn e boldog frigy nem csak az egyház, hanem a népek millióinak is áldásától kísérve, a szent esküvel is megerősített, s Fenségték a hú magyar nemzet jó kívánatainak kegyes elfogadása végett az ország fővárosát magas jelenlétökkel szerencsételni méltóztattak: Bács-Bodrogh megye közönsége még inkább elengedhetlen kedves köteletségének ismerte e alkalomból Fenségték, mint a haza reményei iránt táplált változhatlan ragaszkodásának újabb kifejezést adni.

Cs. és kir. Fenségek!

Fenségtéknek egy egész életre kötött frigye a legbensőbb örömezetével tölti el kebleinket, mert abban a jövőre néve biztosítékát látjuk alkotmányos életünk azon vívmányainak, melyeket Fenséges Urunk és Királyunk, legalkotmányosabb érzületéhez híven, s hú népeinek óhajához képest, nemcsak megteremtteni, de fokozatosan fejleszteni, uralkodói legfenségesebb kötelemének tartotta.

Öröm és megnyugvás kíséri részünkről e szent frigyot, mert alapkövét látjuk lerakva abban azon egyesült buzgalomnak, melyet Fenségték szép hazánk szellemi és anyagi felvirágztatására, magas hivatásukhoz mértén kifejtési bizonyára nemes ambíciójukul ismerendek.

Eros meggyőződésünk, hogy Fenségték most kifejtett reményeinknek minél teljesb mérvben megvalósítását, dicső őseiktől örökölt magasztos erényeiknél fogva, éltök kiváló feladataul fogják tekinteni.

Ezen erős meggyőződésünkben esdve kérjük az Ég Urát, hintse szent malasztját az imént megkötött magas frigyre, mely hivatva lesz a népek millióira boldogságot árasztani; tetézzé áldásával Fenségtéket, hogy utódaikban örömeiket lelve, Fenséges szülei dicsőségére és hú népeik boldogítására az emberi életkor legvégső határáig békében és megelégedésben éljenek.

Ezen érzelmeknek és változhatlan ragaszkodásunknak kijelentése után, hódoló tisztelettel vagyunk Zomborban 1881. évi január hó 10-én tartott közgyűlésünkben

Fenségtéknek legalázatosabb szolgálói.

Bács-Bodrogh megye közönsége nevében:

Schmausz Endre
alispán.

Türr tábornok a „gazda kör“-ben

tartalmilag a következő felolvasást tartotta:

Mindenki előtt ismeretes, hogy a Tiszánál tervezett 107 átmetszés közül a felső szakaszra eső nagyobb számú átmetszésnek kiképződése folytán a folyónak közel 64 mérfölddel történt megrövidítése, és azon körülmény folytán, hogy a 107 átmetszés közül Csográdig 88 átmetszés ásatott ki, és a kétszer akkora rövidítési arány, és jelentékenyen nagyobb esés mellett mint Csográdon alul, ugyszintén a Körösök, Szamos és Bodrog folyók átmetszésekként történt szabályozása és vizeinek töltések közé foglalása következtében az árvizek, melyek ezelőtt a folyók mentén jobbra-balra mértföldekre elterültek, most már a felső vidékekről megrövidített és koncentrált folyásokon rohamosan le-

érkezvén, a Tiszának a töltések közé szorított száuk medrében meggyűlve s alább kellő lefolyást nem találva, oly rendkívül magasra felemelkednek, hogy nemcsak az addig mentesítettnek vélt területek veszélyeztetnek, de a biztonságban hitt városokat és községeket is elsöpréssel fenyegetik.

Természetes, hogy az ennek ellenében gyengén és egymáshoz közel épített töltések a legnagyobb erőfeszítés és pénzáldozat mellett élet-halál harc között is alig voltak megvédelthők, mi csak is azon rendkívüli véletlen körülménynek köszönhető, hogy az árvíz kulminációja idejében 4 héten át a szokásos tavaszi szelek idejében nagyjából szélesend uralkodott.

Ezen küzdelmet a vidék teljes kimerültsége nélkül folytatni így nem lehet s a bajt gyökeresen és sürgősen orvosolni kell; még pedig nem egyes lokális érdekek szerint, hanem az egész vízrendszert felölelő általános és egységes terv alapján. Esvégre szükségessé tartom, hogy a kellő vizrajzi adatok beszereztesse.

A felülről rohamosan leérkező árvizek veszély nélküli levezetésére kiváló fontossággal bír az ármeder szélessége; és ez nincs meg.

A kiásott 107 átmetszés száma tulságos nagy — mert félni lehet attól, hogy az ezek folytán nagyon megrövidített mederben oly hamar fog lefutni a víz, hogy száraz években a közép és kis vizek annyira leszálhálnak, hogy nem lesznek hajózhatók és az öntözés céljaira szükséges vizek is csak nehezen lesznek megszerezhetők.

Ezen közép és kis vizeknek folytonosan hajózható állapotban és az öntözés céljainak való megtartása, valamint nagy vizek gyors lerohanásának feltartóztatása által az árvizek magasságát mérsékelni s végre az árvíznek lehetőleg gyors lefolyást adni volnának azon főbb célok, melyeket szem előtt kellend tartani.

Ezeknek elérésére névze kétségekívül leghathatósabb eszközök lennének először is az erdő-irtás lehető meggátlása; másodsor a hegyi patakok és völgyek mesterséges elgátolása, mi által egyrészt a víz rohamos lefolyása mérsékelte, másrészt a folyók medrét feltölteni szokott hordalék felfogatik; harmadsor a Csográd és Tittel között lévő alsó átmetszéseknek az eddiginél nagyobb mérvű kibővítése és fejlesztése, hogy az árvizek annál jobb és gyorsabb lefolyást találjanak a Dunába, hogyha annak vizállása a lefolyást megengedi, mert a Duna vízszintét lesüllyeszteni, oly költségeket okozna, a melyekre a világ leggazdagabb nemzete alig határozhatná el magát.

A mi a tiszamenti védgátak méreteit illeti, azok a külföldi szakértők által a legnagyobb víz felett 1 mtr. magasságban és 7 mtr. minimális koronaszélességben javasoltattak, azonban nem oly magasságban, s néhol alig 2 mtr. szélességben lettek kiépítve, minek folytán a védgátak egyáltalánban kevés kivétellel a mai árvíz ellenében elégteleneknek bizonyultak, s legnagyobb részét csak a veszély idején kellett hirtelen magasítani és erősíteni.

A belvizek lecsapolási igen fontos kérdésénél a csatornák létesítésének rendkívül előnyös voltát újból is ismételnem kell hangsúlyoznom, mert míg ezen csatornák egyfelől a jó utakban annyira szegény alföldön olesó hajózási utak gyanánt szolgálnának, másrészt a belvizek lecsapolására névze a legkiseb eszköznek tekinthetők s így a vidék kiszámíthatatlan hasznára válnának, minek egyik fényes példája a Ferenc-csatorna, melynek segítségével épen most, mintegy 100 ezer holdról levezettettek a belvizek azáltal, hogy 2 tartányban a hajózó víz színe 1 1/2 méterrel lesüllyesztett.

LEVELEZÉS.

Zombor, 1881. május 13.

Az 1848-iki 30. t. e. 5. §-a értelmében tartozik minden háztulajdonos hat, egy zsellér pedig három napot; ugyszint minden egyes igavonó barmos gazda a jószág fejtszáma szerint 2—2 napot közmunkában leszolgálni.

Ha Zomborban a közmunka lelkiismeretesen és szigorú ellenőrzés mellett iratnék össze, akkor nem 7100 frt, hanem legalább kétannyi folyna be évenként. Nem botrány-e az, hogy a legnagyobb dúsgazdag földbirtokos közmunkaváltság fejében 7 frt 20 krt fizet; holott ha igáihoz képest adóztatnék meg, 50—60 frt esnék rája? Pedig megfizetné ám szívesen a százast is, csak látna valami foganatját. Hanem persze nem lehet fizető kedve, mikor országgütemti szállására gyalog kénytelen az úttalan út miatt kijárni.

Aránytalanság továbbá, hogy egy kétfogatú iganapszám Zombor városában 1 frt 50 krét, egy gyalog napszám 50 krét váltható meg; holott a megye területén az utolsó faluban is 2 frt illetőleg 60 kr. a váltságdíj.

Kétszeresen szembeszökő ezen aránytalanság, ha meggondoljuk, hogy a zombori fuvaros kétannyt szerez barmával, mint a vidéki falusi. Tehát ezen közmunka-váltságdíjnak 3 frtban, illetőleg 80 krban kel-

lene igazság szerint megállapítva lennie. Ezen árak fölvételével már a tavali, főntebb jellemzett összeírás szerint 11674 frt 80 krnyi összeg folyna be útépitési célokra. Hát még ha lelkiismeretes volna az összeírás? . . . Megnevezhetek egy urat — ki városi főtisztviselő is — hogy maga az összeíró közeg buzdította őt: Minek azt mind beírni? elég lesz a fele is . . .

Az ilyen sápkérő szívesség aztán persze itt cifra fogadtatásra talált; de hát a legtöbb helyen elült és kifizette magát. E részben a városi képviselő urak, mint nagyrészt első gazdák, az életből vett példákkal bőven szolgálhatnak. Ha ők nem nyulnak bele vasnarrakkal ebbe a mármár botrányig agyonbonyolított ügybe, akkor nem fog haladni városunk közlekedése soha! Csak egy kemény indítványozó kell, más semmi; aki a szigorú ellenőrzést rosszalja vagy ellenzi, azon mindjárt meg lehet majd érezni az érdekeltség szagát.

Az összeíró tisztviselő utasítások a legszigorúbb pontosságra; irassék ki közszemlére kinek-kinek a bevallott közmunkája; hívassék fel a közönség netáni óvásai megtételére; majd kiderül akkor, kinek mennyit ér a polgári becsületszáva és nemcsak a két lava után tengődő szegény ember, hanem a tejben-vajban dúskáló gazda is kötelességszerűleg fog járulni a közteherhez.

Ránutattunk egyenesen Zombor járhatlan utainak egyik régtől gemyedő sebére; tudja ország-világ, hogy a közlekedés lehetetlen volta miatt városunk napról-napra vesztit központi jelentőségéből, vesztit ezeket a különbeni vámjövedelemből. Elvárjuk a képviselő testülettől, mint a város atyától, hogy silány kicsinyes önérdék miatt megszünnék tovább is kitenni a közönség egyetemes érdekét a lassú tönkremenésnek; és a jelzett bajok erélyes orvoslása által oly helyzetbe hozzák e várost, hogy egy esetleges új megyei útépitési irányt, mely kebeléből indul ki, a multkorinál bőkezűbben fog támogathatni.

Zenta, 1881. május hó 13-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Sokat beszél a világ, de mind ebből kifolyólag van e sok beszédben olyasmi, mi ezen tulajdonságot igazolja, az az hogy ezt egy való tény teszi lehetővé. Így vagyunk mi a jelen korban az Istócsmussal és ebből eredőleg a megindult magyarosodással szemben; azonban nem elég, hogy a névnek adjunk zengzengés és őseinkre visszaemlékeztető kifejezést; mert szerény véleményem szerint, az ily változat még nem mérvadó arra, mikép az egyes helyeken felmerülő és létező bajokat változtassa; hanem oda kell hatnunk, ha már megindult az általános mozgalom, hogy az orvoslandókat gyökeresen orvosoljuk, azután csak méltón bármilyen cím alatt magyarosodjunk, és így a bennünk táplált érzelmek nem fogják a szinlelés jellegét viselni.

Sajnálattunkra legyen mondvá, hogy megyénk még igen kis mértékben tükrözi vissza, ezen ország-szerzte megindult mozgalmat, miután többhely megkívánja a magyarosodás akadályául felmerülő bajok orvoslását. Hyesmi állapotok vannak a már virágzásba indult Zenta rendezett tanácsú városában, hol a pártoskodásból kifolyó elégedetlenség maga utána vonja a családok egymásközti gyűlöletét, oly annyira, hogy megfélekednek a legszentebből a népevelésről és ezen jelszavunkról „Magyarosodjunk.“ — De ott ezen jelszó ellenében oly körülmény áll fenn, mire nem mondhatjuk, hanem gyökerében megerősödött, és ez az, hogy már számos éve egy iskola áll fenn Sziklasy Polixena urhölgy vezetésé alatt, és ha ez volna az egyedüli baj, úgy azt mondanók szánakozásból, Isten neki hadd éljen ő is, de az meg nem bocsájtható, hogy oly egyén működék a népevelés terén, ki egy árva magyar szót sem tud, és így tanítványai azon fokon állnak, miszerint hozzá tartozói a magyar szó elnyomatása által, más nyelven nem közlekedhetnek velők mint a german nyelven, ez ad a szerető szülőknek teljes megnyugvást és a megelégedettségből kifolyó örömet; nemkülönben igen helyesen teszi, ha a zentai urak őt támogatják; de kérem ezen urakat visszatekinteni a jelen kornak azon momentumjaira, midőn minden nemzetiségnek a magyarosodás céljából egy főszkört dictáltak, a magyar nyelvet, továbbá ha tekintetbe veszik azon körülményt, hogy mennyi fáradság és küzdésbe került a magyar nyelvnek köteles tantárggyá való tétele a szerb iskolákban, sőt mi több, ki a magyar nyelvet el nem sajátítja, az nem működhetik tanítói minőségben, továbbá azon körülményt, hogy mennyit küzdött a sajtó és mennyit a magyar érzelmű férfiak Pozsonyban a german főlény és az iskolák elnémetesedése tekintetében, míg a fáradságot teljes siker nem koszorúzta, dacára földrajzi fekvésénél fogva, miután a magyar és német nagyobb tömegként látják egymást minden optikai eszköz nélkül.

Egész másként állnak a dolgok Zenta városában, midőn egy dicséretre méltó közös népiskola ellenében, mely minden kellekkel el van látva, továbbá derék igazgatójuk és buzgó tanítói vannak egy ily german jellegű iskolát megenged kebelében, főkép, mikor annak vezetője és tulajdonosa a legfőbb életszükségletet a

mindennapi kenyeret sem tudja magyarul kérni, mi a kisdédnél is az első megtanult szó.

Most kérdelem a zentai miveltbb osztályt, kik egyedüli pártolói ezen german fővédnökség alatt álló iskolának, hol a magyar érzelmek, valjon nem éreznek benső rosszaságot? midőn a közép néposztály azt mondja, nem akarjuk megsérteni, derék igazgatókat és tanítóinkat, mivel gyermekeink tanítása lelkiismeretes egyénekre van bízva és teljesen megvagyunk velők elégedve; valjon nem a miveltbb osztály van hivatva ezen a népnevelésről kimondott dícséret terjesztésére, és minden ellenére töröt megakadályozni? — az illyesmí orvoslandó első sorban, és azután jön a járás osztás és nem osztás; mert ugy hiszem ez előbbvaló az anyagi érdeknél, mivel üdvösebb a népre, üdvösebb a magyarosodásra és üdvösebb a hazára.

Moholy, 1881. május 7-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés engedelmevel nagyon óhajtanék a helyi viszonyokról egyet-mást írni, melynek becsés lapjában leendő bevonásáért ezennel tisztelettel kérem.

A községi elöljáróságnak mindannyi — a képviselő testületnek túlnyomó része azon osztályhoz tartozik, kik valóban a községnek elhaladását, felvirágzását és jólétét töltik kitelhetőleg minden tekintetben és körülmények között, tettel úgy mint szóval előmozdítani akarják; de van egyszersmint e testületben egy oly mindenféle keverék emberekből alakult párt is, amelyhez tartozók már csak esupa hiúságból, hogy a nevük a közs. képv. gyűlés jegyzőkönyvébe fityegjen, nem törődnek azzal, hogy mily üdvös és magasztos eszme ellen harcolnak; ezen pártnak a feje (nem akarom megnevezni, mert azon meggyőződésben ringatná magát az ártatlan, hogy töményezek) mondjuk hogy „Jóska“ bácsi.

Tehát „Jóska“ bátyám olvasta „Verbőci“-t (talán „Korpás Julis“-t) olvasott minden nemű- és rendű törvénykönyvet s tudja mindazon paragrafusokat melyek mai napig létre jöttek, sőt mitöbb ki újába van már az 1882-ik évben létre jövő mindenemű törvényeikk, (mert kérem alázatosan ő előre látó, miután olvassa még a „sybillákat“ is) egy szóval az én „Jóska“ bátyám olyan talpra esett gyerek, oly rendkívüli szellemi tehetséggel van felruházva, (már saját és pártja belátása szerint) hogy ha még most is az ököljog képezné az igazságszolgáltatás alapját, pártja őt ültetné a legfőbb ítélőszék bírói nyugalom tőkéjébe.

Hogy az ő törvénytudói tehetségéről meggyőződhessem e sorok t olvasója, álljanak az alább elősoroltak alapul.

Egy rendőri kihágási ügyben „Jóska“ bátyám ellen a vizsgálatot fogantató bíró azon kérdésére „volt e már büntetve?“ azt mondja hogy nem; de miután kiderült az, hogy éppen ez a bíró pattogtatta a kihágásról szóló paragrafust a hátán, már egyszer o. é. 50 ftt képeben, tehát azt elismeri hogy igaz, de ez az ő általa olvasott s „miatyánk“ képpen bemagolt törvények alapján büntetés nem lehet, mert eme pénzbüntetést, — habár pártíveitől fillérenként beszéde — lefizette.

Azon kérdésére, hogy „miféle birtoka van?“ azt mondja a szerencsétlen, hogy „egy ház o. é. 150 ftt érteben, igaz ugyan, hogy 8-an vagyunk hozzá örökösök; de a fennálló törvények alapján, a tulajdonjog engem illet, első szülötti jogomnál fogva.“

Mellesleg legyen mondva, hogy ezen alkalomkor is olyformán savanyították „Jóska“ bátyám nyakába Kassai Adolf ur által írt „kihágások és az azokbani eljárás“ című könyvének 84. § át o. é. 25 ftt képeben, hogy csak úgy porzott a füle; melyre ő a tudományosság jellegét magánhordó arckifejezéssel azt mondja, hogy „a törvények alapján apellálok.“

Volnának még számtalan ily, s az ő törvénytudásáról tanuskodó tettei, melyeket azonban idő s tér hiányában most felnem említhetek, de azonban a f. é. Május hó 6-án tartott képviselő gyűlésen tanúsított magaviseletét érintetlenül nem hagyhatom, már csak azért sem, miután ezen ügyek szinte fényes és magasztos mozzanatai Moholy község — mint erkölcsi testületnek, a jótékony cél előmozdítása és pártolásaiban, valamint kétségbe vonhatlan jele a hazafiságban.

Van egy érdemében megöszült ember községünkben, kit a község minden hitfelekezetű polgára — szegény gazdag — csak nem az imádásig tisztel, ki minden szabad idejét, erejét csak ott alkalmazza, hol látja, hogy a község elhaladása és jóléte forog kérdésbe; ezen ember az alig elmúlt vizár alkalmával térdelőzta nyugalmát, éjt nappallá tett, csakhogy a véltőltesek megerősítésének és jókarban tartassanak, mindenütt ott volt, hol a veszély növekedett, mely önfeláldozással párosult ügybuzgóságának és lankadatlan kitaratásának köszönhetjük, hogy a vizár komolyabb károkat nálunk nem esmált.

A fennemlített képv. gyűlésen indítványba hozattott, hogy mindezekért neki jegyzőkönyvileg köszönet szavaztassék, amely valóban lélek emelő indítvány „Jóska“ bátyám és pártja közreműködése következtében elpároltatott.

En pedig hiszem azt, hogy sokkal jobb benyomást gyakorol e nemes szívű s mindenben szerénységet tanúsító emberre ama öntudat, hogy ezzel azon kötelezettségének tett eleget, melynek rappjainkban nagyon kevesen vetnek magukat alá; tudja ő azt nagyon jól, hogy ezen tette által a már eddig is irányába mindenkitől tanúsított szeretet, — és ragaszkodást csak fokozta, melynél nagyobb elismerés és jutalomra ő sohasem számított, de nem is fog számítani.

Adjon az ég Moholy községnek még számos ily jóakaratu polgárt!

Ugyancsak az érintett gyűlésen elhatározottat, hogy ő tens. Rudolf trónörökösnek Stephanie belga kir. hercegnővel f. é. Május hó 10-én leendő egybekelése alkalmával öröm ünnep megörökösítéséül, egy bizonyos összeg fog iskolai célokra a közpénztárból kiutalványoztatni és pedig 35 ftrnyi összeg, mely a három hitfelekezetű iskolába egyenlő arányban fog kiadatni a r. kath. 15 ftt, a gkel. 15 ftt, és végre az izr. hitközségi iskolát 5 ftt illetendi, mely határozat meg is

örökítettett, de az én „Jóska“ bátyám csak a két elsőben nyugszik, míg ez többi ellen keményen protestál.

Ezen valóban megrovás alá eső viseletére az ellen párt keményen kikelt, sőt, mitöbb még „Jóska“ bátyám pártíveiből is Urunk színváltozásán keresztül esve, többen az első indítványhoz szegődtek, mely mint mondtam is elfogadtattott, mire az én, most már csakugyan árva „Jóska“ bátyám Salamon bölcsességű arcot vágva azt mondta, hogy „kérem a törvények értelmében ezen minden alapot nélkülöző határozat ellen óvásomat jegyzőkönyvileg feljegyezni.“

Bemutattam tehát az én mindenféle törvényt tudó és Moholy község előhaladását szívén viselő „Jóska“ bátyámat azon okból, hogy e község érdemes polgársága, előjárósága, de különösen képviselő testülete, kiknek e lap olvasása mindenkor rendelkezésükre áll, belássa azt, hogy az én „Jóska“ bátyám az ő törvénytudakosságával mennyi ily valóban öneki és pártjának díszére való bravourt követ el, amelyekkel a községet pellengére teszi ki, s melyekkel nem sok elismerést szerez Moholy község előhaladását, művelődését és jólétét illetve.

Mindezekből kifolyólag azon reménynek adok kifejezést, hogy befogjak azt látni, mily hátrányos és káros befolyása van egy ily, minden tekintetben önző eljárást tanúsító egyének az itteni közművelődés és az emberi társadalomra, s hogy iparkodni fognak egy ily megfémelyezett salaklót Moholy község érdemes képviselő testületét kitisztítani, amely eljárást elő fogja segíteni nem sokára, az ő általa nem ismert törvénynek a fegyelmi vétségekről szóló paragrafusai.

(Napszámó*)

Jankovácson, 1881. május 12.

Tekintetes szerkesztő úr!

Mielőtt izraelita iskolaépületünk szivemelő felavatási ünnepélyének esetelésébe becsátkoznék, engedje meg Tekintetesség, hogy az új iskolaépület történetének vázlatát becsés lapjának hasábjain közölhessem és annak külsejéről, valamint belső berendezéséről egyet-mást elmondhassak.

Régi iskolaépületünk a törvény követelményeinek meg nem felelvén s egészségi szempontból felette károsnak mutatkozván, iskolánk derék vezértanítójának — Bergl Emil urnak — erélyes sürgetése folytán eladott és indítványára egy díszes iskola emeltetése a hitközség részéről egyhangulag elhatározottat. A régi épület eladásából bejött összeg az új építkezés okozta terheknek elviselésére elegendő nem lévén: városunk érdemes előjárósága, annak derék lakói, hitközségünk áldozatkész tagjai s a töltünk más helységbe költözött családok, egymással csodalatraméltó versenyt fejtettek ki a közadakozásban.

Tekintélyeseb! összegeket adományoztak: néhai Spiczter Farkas 500 ftt, néhai Lövy Aron örökösai 250 ftt, néhai br Rudits József 100 ftt, Lövy Henrik 400 ftt, Schöffler Salamon 50 ftt, dr. Holländer Adolf 54 ftt, az érdemes községi képviselő-testület huszezer téglát, Lövy Sándor 39 ftt, Fischer Mór 29 ftt, Lövy Nándor 25 ftt, Habermann Jakab 16 ftt, Dohány Ignác 11 ftt, Habermann David 10 ftt, öz. Lövy Rozália 10 ftt, Stein Jakab 10 ftt, Spiczter Salamon 10 ftt, Stein Ferenc 10 ftt, Lövinger Israel 10 ftt, Lövy Ignác 10 ftt, Beck Salamon 5 ftt, Holländer Salamon 5 ftt, Veizezfeld Elias 5 ftt, Koch Ignác 5 ftt, Szics Kacsó Imre 5 ftt, Elkán Károly 5 ftt, Lövy Lina 5 ftt, Lichtner József 5 ftt, Blau Ignác 5 ftt, Hirschfeld Jakab 3 ftt, Schvarecz Mór 3,54 kr., Stein Márton 3 ftt, Beck Eduard 3 ftt, Augenstein Lipót 3 ftt, Madarász Simon 3 ftt, Hadl Adolf 2 ftt, Rosenbergs Lázár, Goldstein Adolf, Holländer Jakab, Schöffler József, Madzinyi N., Hohen Henrik egy-egy forintot.

Bergl Emil tanító ur az iskolaépület felségélyezéséhez két havi jövedelmével összesen 75 fttal járult, s egy hangversenyt rendezett, mely 192 ftt tiszta jövedelmet eredményezett. (Megérdemelnék a tekintélyesebb összeget adományozók, hogy felsőbb helyről is elismerést nyerjenek áldozatkészességükért, miért is soraimat a nsg. tanfelügyelő ur magas figyelmébe ajánlom).

Ezen adományokkal folyamatba vétetett az építkezés, melynek folyamata alatt hitközségünk érdemes elnöke tek. Fischer Mór ur a tanügy és elkészülendő szentélye körül fáradszematl buzgalmat, kitartó, lankadást nem tűrő szorgalmat fejtett ki. Idejének és erejének túlnyomó részét tisztán Bergl ur indítványának megvalósítására fordította. Az érdemek oroszán részét iskolaépületünk körül az elnök és tanító urak szereztek. Az épület a zárda átellenében foglal helyet és impozans külsejénél fogva a város díszét képezi, tartalmaz két tantermet s két tanítói lakosztályt. Az iskola berendezése a padokon kívül több mint száz forintba került.

A tanügynek ez új szentélye f. évi május 8-án avattattott fel. Bergl ur tekintélyes számu vendégek jelenlétében tartotta meg felszentelési beszédét. A vendégek közül képviselve valának a társadalom következő színezei: az egyháziak részéről Dr. Boromisza Tibor, városunk köztisztviselő és közszeretben részesülő plébánosa, Gregorius tisztelő kisérétében; az előjáróság részéről Lehoczy Pál bíró, Stündl József, C-incsák János al- és Schöffler József segéd-jegyző urak, a városi képviselőtestület, a róm. kath. férfi- és nőtanítói kar, azonkívül számos urak és hölgyek.

Szónok lelkesülten s lelkesítően beszélt a tanügy szent ügyéről az iskolaépítés magasztos eszméjéről, elnök urnak és mindazoknak feledhetlen érdemeiről, kik anyagi támogatásuk által e nagyszerű eszmét diadalra juttatni igyekeztek. Hazafias érzés és szelleműl áthatott beszédében gyönyörű nyelvvellet körülírta a szülők kötelességeit gyermekeik és a haza irányában, korholta eddigi téltenségekét és rideg közönyüket s felhívta őket, hogy jövőre több érdeklődést tanúsítsanak a népnevelés ügye iránt, vele összhangzólag munkálkodjanak; mert egyedül a szülő és tanító állvetett harmonicus munkássága képes megtermelni a nevelés s oktatás bájoló virágait, édes ízű gyümöleseit. Tanítványai-

* A Jóska bátyja nevére nem kívánosi senki; mert a tiszparti községek hemzsegek hatusz helyi akadémikusoktól. De azt a derék polgárt bizony megnevezhetné — legalább utólag; hadd lássa a másik, hogy melyik a köztisztviselő templomának utja.

val ünnepélyesen megfogadtatá, hogy városunk, hitközségünk s egyesek eme rendkívüli áldozatkészégét, rendkívüli szorgalommal, tisztelettel és bizalommal fogják meghálálni. Elénk tetszést arató beszéde után főtisztelő Dr. Boromisza Tibor városunk plébánosa meleg szavakban fejezte ki elismerését azon irány felett, melyet szóló a nevelés és oktatás ez új szentélyében követni ünnepélyesen megígért s hangsúlyozá, miszerint benne véli föllelni azon egyént, ki amellett, hogy elsajátíttatja növendékeivel az elemi ismereteket, egyszersmind a legbuzgóbb hazaszeretetet fogja csepegtetni serdülő növendékeinek fogékony keblébe.

Az ünnepély komoly részének lefolyása után a növendékek számára tánemultság rendeztetett. Öröm volt látni azon határtalan jókedvet, melyet növendékeink ez alkalommal kifejeztek.

Adjon az ég hazai tanügyünknek még számtalan ily díszes szentélyt és drága hazánknek oly áldozatkész honfiakat, milyenek a jankováciak; ugy nem sokára el fog jönni „a népnevelés országa“, el azon dícső és boldog kor, mely után buzgó imádság epedez milliók ajakán.

Hazafiai tisztelettel

Lövényi Ignác,
előlekes néptanító.

Természettudományi levelek.

(Folytatás.)

Említém már hogy a tudomány előre haladtával egymásután lelték fel a levegőben a szénsavat, a légenyt, élenyt, majd az Amoniakot s az Ozont. Ma már tudjuk jól, hogy a levegőben a fentebb említettek kivül — az eddig ismeretlen anyagok száma végtelen sok. Tudjuk azt is, hogy azok végtelen kis mennyiségben ugyan, de tényleg jelen vannak, és mind az chemiai test, ami csak a föld felületén létezik.

Ezen anyagok melyet a természet változhatlan törvénye anyagi létünk fentartására alkotot, legkörrünkben valószínűleg ugy osztott be, hogy a súlyosabb légek fajsúlyuk és nehezkesedésük szerint közvetlen a földfelületén, pl. a szénsav az éleny, távolabb a könnyebbek, pl. a légeny, legtávolabb a legkönnyebb gázok, pl. a köneny vannak elhelyezve. Vannak észlelések, a melyek bizonyítani látszanak, hogy ropant magasságban a levegő csaknem könenyből áll.

Továbbá a természetben előforduló gázok egyike a szénsav, mely ugy az állati, mint az emberiségre nézve káros — sőt veszélyes is. — I olytonos kutatásokból kiderült, miként a szénsav raggel, este, ugy éjszakákon át folytonosan ingadozik, reggeltől estig meglehetősen állandó, este jelentékenyen szaporodik, még éjszaka egyáltalában több mint nappal. — A belélegzésre 2% szénsav még tűrhető, de 4-5% már veszélyes, 8-10% tartalom mellett a halál gyorsan bekövetkezik. Innét magyarázható meg, miként a szénnel fűtött szobákban a szénenyelég és szénsav kiömlése által számos mérgezési, — ugy halál esetek is fordulnak elő. Azért okvetlen szükséges reggelünkint, — de különösen télen szobáinkat szellőztetni, hogy az éjjelen át elszáradt élenyt friss levegővel helyettesítve, a szénsavat és gázokat eltávolítsuk.

Már Saussure és Schultze is felismerték, hogy a fagyás által a szénsav szaporodik, mert a fagy a vízekből kihajtja az elnyelt szénsavat; — kideríték továbbá, hogy a talaj felszínén mindenkor több a levegő szénsava, mint néhány méterrel magasabban. A szénsav a föld belsejében, a talaj felületén, ugy annak mélyebb rétegeiben, de leginkább az állati és növényi anyagok hulladékaik, melyek a levegőn korhadnak — rothadnak, jő elő.

A szabad levegő élenye tehát folytonosan elhasználdók, s helyette szénsav képződik, a mely egyébb rothadási illó termékekkel együtt időre tisztalanítja légkörünket. Fontos ez különösen a közegészségi szempontból annyival inkább; — hogy számos fertőző betegségek, a viz, — nedvesség által a talajban bomlási folyamatok képződnek; — valószínű, hogy leginkább a bomlási anyagok a mocsárléggel vegyülve, fejlesztik a váltólázi, s egyébb veszélyes betegségeket.

Mint hogy az éleny szünet nélkül elvonatik a levegőből, így Poggendorf szerint annak 10 ezer év alatt egy százalékkal kevesebnie kellene? — tehát miért nem fogy az éleny, és miért nem szaporodik a szénsav tartalom? — Valóban mindez érthetetlen és megfoghatatlan maradna előttünk, ha az emberi ész a vegetan segélyével be nem hatolt volna a természet fenséges titkaiba, s felnem ismeri azon bűmulatra ragadó titkos erők működéseit; melyek a teremtés remek műveinek rejtekeiben szakadatlanul folynak.

A nagyszerű természet oly terményekről gondoskodot, melyeknek a szénsav nélkülözhetlen tápanyaguk, s melyek ezáltal a levegő összetételének megzavart egyensúlyát, ismét helyre állítsák. Ezen termények a növények, melyek a levegő szénsavának köszönik tömegük legnagyobb részét, ennek rovására fejlődnek és nőnek. — A növények zöld részeik és gyökereik által felszív szénsavat szervezeteik belsejében szétbontják, s annak szénsav tartalmát kemény, cukor, mézga, fehérnyemű anyagok képzésére fordítják, élenyt pedig visszazadják a levegőnek, melyek a folytonos cserébomlás által a levegőt megtisztítva, s annak egyensúlyát így helyreállítják.

A levegő szénsavtartalma egykoron nagyobb volt mint jelenleg, t. i. midőn még semminemű állat nem laká földünket, s a magasabb hőmérsék által előidézett buja növényzet takará annak szigetét. E korszak óriás növényeinek kifejlődésére elég szénsav nyújtott az akkori szénsavdús levegő, de amely szénsavnyom csak kis része jutott vissza a levegőbe, miután a nagyobb rész a föld forradalmi által eltemetett növényzet korhadása folytán mint kő- mint barnaszén maradt vissza a földben. — Így tisztított meg lassankint a levegő a szénsavtól, s így lett gazdagabb az élenyben, amidőn elérkezett az idő, hogy az állatok is megélhettek benne.

(Vége köv.)

G. K.

Triest
Direkt
S. Blei
von R
Handel
Sal. O
felsorol
f. évi n
ezen fel
rendelk
alálás
tosítékk
vagy el
papirok
elfogad
kamatsz
alálási
arany f
befizeté
kézpénz
mával n
neki áte
dék köv
befizet
5. Az el
%-os já
köteles
július 1
1-jén lej
mely kú
arany f
fizetés
szelvény
nyeknél
beszámít
tatozók
ki. A ké
forintot
történt
4 %-os
től legk
többi. E
— mely
ben is m
tott töké
1-jéig já
vételek
az aláír
miniszter
ben tört
nyekkel
telmében
és a ma
minden
tés vagy
márkkal
által me
papírpén
ban és N
ben tört

Triestben és Troppauban levő fiókjainál. Berlinben a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél, S. Bleichröder bankháznál. M. m. Frankfurtban M. A. von Rothschild und Söhne bankháznál, a „Bank für Handel und Industrie“ című intézet fiókjánál. Kölnben Sal. Oppenheim jun. & Comp. bankháznál, az alább felsorolt feltételek mellett, és pedig: 1. Az aláírások f. évi május 19-én délután 5 óráig fogadhatók el az ezen felhíváshoz tartozó s az aláírási helyeken ingyen rendelkezésre álló bejelentési minták alapján. 2. Az aláírás alkalmával az aláírt névérték öt százaléka biztosítékképe leteendő. Ezen biztosíték vagy készpénzben vagy olyan a napi árfolyam szerént számítandó érték-papírokban teendő le, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak talál. 3. Az 1881. július 1-től járó kamatszélvényekkel ellátott 4 %-os járadékkötvények aláírása ára névértékü 100 forintért aranyban 77 $\frac{1}{2}$ arany forintban van megállapítva. 4. Az aláírás és befizetés 6 %-os m. aranyjáradék kötvényekben vagy készpénzben történhetik. Az aláíró az aláírás alkalmával megjelölni köteles, hogy a felosztás alkalmával neki átengedendő összeget 6 %-os magyar aranyjáradék kötvényekben vagy pedig készpénzben akarja-e befizetni. Ezen kijelentés utólag meg nem másítható. 5. Az előbbi esetben az aláíró az aláírására jutott 4 %-os járadékkötvényeket f. évi május 27-től július 1-ig köteles átvenni. A 6 %-os járadékkötvények az 1881. július 1-től járó kamatokot képviselő (1882. január 1-én lejáró és a következő) szélvényekkel ellátva bármely kibocsátású tetszés szerinti darabokban 100-100 arany fnt tőke névértékért 102.50 arany fnttal fognak fizetésül elfogadhatni, anélkül hogy a hiányzó folyó szélvény akár a 6 %-os akár a 4 %-os járadékkötvényeknél számításba vétetnék. 6 %-os járadékkötvények beszámítása esetén az aláíró a befizetési összegnél mutatkozó esetleges törtészt készpénzfizetéssel egyenlíti ki. A készpénzfizetés azonban ily esetben 400 arany forintot meg nem haladhat. 6. Készpénzfizetés mellett történt aláírásoknál az aláírók a nékiek átengedett 4 %-os járadékkötvényeket f. évi május 27-ik napjától legkésőbb f. é. július 1-ső napjáig kötelesek átvenni. F. é. július 1-je előtt történtó átvétel esetében — mely névértékü 5000 fntnál nem kisebb részletekben is meg van engedve — az aláíróknak a részére jutott tőkenévérték után az átvétel napjától f. é. július 1-jeig járó 4 %-os kamatok megtérítetnek. 7. Az átvételnek ugyanazon aláírási helyen kell történni, mely az aláírást elfogadta. Az átvétel a m. kir. Pénzügy-ministerium által kiállítandó ideiglenes elismervényekben történik, melyek végleges 4 %-os járadékkötvényekkel az annak idején közzéteendő hirdmény értelmében ki fognak cseréltetni. 8. Budapesten, Bécsben és a magyar-osztrák monarchia egyéb aláírási helyein minden készpénzben történtó befizetés, illetőleg pótfizetés vagy német birod. markban, egy arany fntot 2 márkával számítva, vagy pedig az illető aláírási hely által meghatározandó árfolyam szerint osztrák értékű papirpénzben teljesíthető. Berlinben, M. m. Frankfurtban és Németország egyéb helyein minden készpénzben történtó befizetés, illetőleg pótfizetés német birod.

dalmi markban teljesítendő, 1 osztrák forintot 2 márkával számítva. 9. Az aláírásokat az aláírás befejezte után, lehető rövid idő alatt az illető aláírási hely értesíti az aláírásukra történt átengedés eredményéről. Minden egyes aláírási helynek fenn van tartva, az átengedést belátása szerént meghatározni. Bizonyos előre meghatározott névértékre szóló 4 %-os járadékkötvényekre történő bejelentések csak annyiban vehetők tekintetbe, a mennyiben ez az aláírási hely vélekedése szerint a többi aláírók érdekeivel megegyeztethető. Az átengedett kötvény-összegnek megfelelő biztosíték visszatartatik, a biztosíték felesleges részére nézve az aláírók szabadon rendelkezhetnek. 10. Minden aláíró az általa tett aláírásról és letett biztosítékáról igazolványt kap, melyen a jelen aláírási hirdmény szerént lenyomatva van. Ezen igazolvány a kötvények átvételekor visszaadandó. Budapest, Bécs, Berlin, M. m. Frankfurt, Köln, 1881. május havában.

Irodalom. Aigner (Abonyi) Lajos budapesti könyvkiadó a következő érdekes műveket küldötte be. 1. Szépirodalmi könyvtár 1-3 kötet: Mindenütt és sehol. Érdekes, könnyű, röpke, szellemű csevegések szabadkai földinktől, Milkó Isidortól. Ára 2 fr. Szép Ilonka. Verses regény tíz énekben, írta Széchy Károly. Akik a mulatságos tartalmat szép alakban szeretik élvezni, szerezzék meg Ára 1 fr. 20. Senki Pál történeteiből írta Bús Vitéz. Ára 2 fr. Aki szereti a csinálatlan bonyodalmú, természetes zamatú közéletet, mulathat jó ötletein és keresetlen visszasságain, a „Magyar könyvesház“ 85-88 füzeté, Tóth Ede műveiből, a „Névtelen hősök“ c. dalmüvet és a korán elhunyt költő lantos verseit hozza két kötetben. Egy-egy 40 kr. Komoly olvasmányul nagyon ajánlatos „Szabadságharcunk történetéhez“ c. műve Jakab Elek m. tud. akad. tagnak. A mély ismerettel és hangya szorgalmú adatkészlettel kitűnő munka 9 hős arcképpel díszítve, 580 nagy lapra terjed; az a hibája, mint annyi magyar könyvnek, hogy nincs rányomva az ára. Privátim megtudtuk, hogy 4 frt. — Aki a kedélyizgató különlegességet szereti — mit mi sohasem ajánlhatunk — 40 kr-ért megkapja Gorlan Leonnak franciából fordított „Aki egy halottba szerelmes“ beszélyét. — „Politische Geschichte der Serben in Ungarn“ von Dr. J. H. Schwieker oly munka, mely megnyitja a közönséget, kivált a szerb értelmiséget kiválóan érdekli. Gondunk lesz reá, hogy ezzel olvasóink hehathozban megismerkedhessenek.

Schuszter Ferenc f. hó 16-án megyei utibiztosnak kinevezetett.

7275. sz. Bács-Bodrogh megye alispánjától. alisp. 1881.

Meghívás.

Több halaszthatlan ügy elintézése egy rendkívüli közgyűlés megtartását szükségessé tevén, ezen rendkívüli közgyűlés f. évi május hó 25-én reggeli 9 órakor fog megtartatni.

Midőn erre a megyei bizottság tagjait ezenel meghívám, egyben értesitem, hogy ezen közgyűlésnek főbb tárgyai a következők lesznek:

1.) A megyei árvaszékek határozata: Rigyicski Pál árvapénztári adós kérvénye felett, melyben a törvényhatóság beleegyezését kéri, hogy bekebelezett birtokát, tőke tartozása negyed részének készpénzben való megfizetése mellett szabad kézből eladhassa.

2.) Az adai határon a tiszapart beomlása folytán hatóságilag bellebezett megyei ut céljaira igénybe vett néhány magán-birtokrészt tulajdonosainak kártalanítása.

3.) A Zomborba, a folyó évi keresztadó megállapítására összehívandó felszólamlási bizottságba egy rendes és egy póttagnak megválasztása.

4.) Egyéb sürgős folyó ügyek elintézése. Kelt Zomborban 1881. évi május hó 16-án.

Schmausz Endre s. k.

alispán.

NYILTTÉR. *)

MATTONI-féle

GISSHÜBLI

legtisztább égvényes savanyúvíz.

Főraktár: Magyarország részére

Mattoni és Wille, Budapest.

(Diana-fürdő-épület).

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY

KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

523. szám. 1881.

Pályázat.

Csonopla községében üresedésbe jött községi oklevelés szülészeti állomásra pályázat nyitattik; felhívatnak ennek folytán mindazok, kik ezen évi 100 forint fizetéssel és a fizető képeseknél szülés alkalmával 1 fnt segélydíjjal javadalmazott állást elnyerni óhajtnak, hogy pályázati kérvényüket f. é. május hó 31-ig mint a választás napjáig Csonopla község előjáróságánál nyújtsák be. A szegényektől segélydíj nem jár. — Csonoplán, 1881. április hó 12-én. (P. H.) Kopping Ferenc s. k. bíró. Roth Ferenc s. k. Szuhemeli Károly s. k. Deák Szaniszló s. k. jegyző. 3-3

SZEMBEN A NÉPSZINHÁZZAL.

Orient nagy szálloda

BUDAPESTEN.

Szállodám, mely Budapest legélénkebb és legnagyobb forgalmu helyén, azaz a kerepesi úton áll, megérdemli, miszerint a nagyérdemű utazó közönség pártolásának már annál is inkább örvendhessen, mert az alanti szoba-árjegyzék szerint bátran állíthatni: hogy szállodám — ámbár bútorzata ép oly finom, mint a többi elsőrendű szállodáé — a fővárosban legolcsóbb. Legyen szabad a n. é. utazó közönség becses figyelmét arra is felhívnom, hogy szállodám mellett halad el minden irányban a lovonatú vaspálya, valamint minden társaskocsi. Végül pedig az új követséghez szintén a kerepesi úton lesz a közlekedés úgy társaskocsik, mint magánfogatok részére.

Árjegyzék.

Első emelet:		
1 finoman bútorozott utcai szoba	2 ágygyal	frt 2.-
1 - - - - -	1 - - - - -	1.20
Második emelet:		
1 finoman bútorozott utcai szoba	2 ágygyal	frt 1.80
1 - - - - -	1 - - - - -	1.-
Harmadik emelet:		
1 finoman bútorozott utcai szoba	2 ágygyal	frt 1.60
1 - - - - -	1 - - - - -	1.-
Udvári szobák a II. és III. emeleten		
70 krtól 1 fnt 20 krtig.		

Mély tiszteltetl
Schlothauer Ferencné,
szálloda-tulajdonosnő.

Hónapos szobák jutányosan számíthatnak.

Elegánsan bútorozott szobák 70 krajcártól feljebb.

Az osztr. és magyar állampolgárok számára indokoltabb.

AVIS

für Besitzer von

DRESCHMASCHINEN,

In der Eisenhandlung

„ZUM ANKER“

in ZOMBOR, Hauptgasse Nro 164.

Permanentes Lager von:

Englischen Maschinen-Riemen,

Spiral-Saugschläuchen,

GUMMISCHLÄUCHEN,

Wasserdichten Hanfschläuchen,

Trommelschienen aus Stahl,

MANOMETER,

Locomobil-Siederöhren,

Rohrdicht-Maschinen,

Kesselrohrbürsten aus Stahldraht,

BOCOMOBILWINDEN,

Wasserstandsgläsern,

LEUVAIN und HAVRAIS-SELBSTÖLER,

Antifrictions Lagermetall,

GUMMIPLATTEN,

GUMMISCHNÜREN,

Wasserstandsringen,

Whitworth'schen Schneidkluppen,

VORSTECKSPLENTEN,

Muttern, Unterlegscheiben,

Riemen-Verbindungsrieten,

RIEMENSCHRAUBEN UND SCHNALLLEN,

Schmelztiegel, Schlagloth,

Kesselsteinmasse zur Zerstörung des Kesselsteines,

KOHLLEN-HEITZSCHAUPELN,

I^a MASCHINENÖHL (nur in Gebinden à 100 Kilo),

Brieflich oder telegraphisch einlaufende Aufträge werden sofort ausgeführt.

JOHANN RAICHL,

Bei telegraphischen Aufträgen genügt die Telegramm-Adresse:

„RAICHL ZOMBOR.“ 6-1

Ajánlkozás.

Engedélyem van a házon kívül ének- és zongorából naponta egy órai oktatást adni. Értekezhetni velem, és zongora játékomat meghallgatni lehet Csernyus István urnál Zomborban.

VELZ FÁNY
nevelőnő.

2-2

1464.

k. i. 1881.

Pályázati hirdmény.

Strébely János elhalálása következtén a Szántóva, Bérgh, Dautova községek Szántóván székelő körorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik, és a választás határideje folyó évi május 29-ik napjának délutáni 3 1/2 órájára kitűztik.

A tisztai állomást elnyerő nevezett három községtől összesen 500 fnt évi fizetést és esetenként 20 kr. látogatási díjt nyer.

Pályázni óhajtok felhívatnak, hogy az egészségügyi törvény értelmében felszerelt folyamodványait mondott határideig alulírt szolgabírósnál nyújtsák be. Szántóván, 1881. ápril 25.

Késmárky Béla s. k.,
szolgabíró.

3-3

Hirdetmény.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tudatni, — hogy

Zomborban évek óta fenálló

ECETGYÁRAMAT

az összes felszereléssel és hordókkal együtt, szabadkézből, kedvező feltételek mellett eladom.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Radoszavlyevic Márk,

3-2

ecetgyáros.

Szerenád.

És rezegszik ipaméknál,
Hogy hint éji zene, dal szól —
En riszálom azt a nótát:
»Szöke kis lány, ha nem alszol...»

Mámeromban Kőci kezét
Látom ki a függöny alól,
És folytatom felolvasztan:
»Hallgasd, mit e madár dalol...»

Hogy még jobban szivve búzza,
Mefogom a cigány fület,
És kinyomom gikszert nélkül:
»Hallod-e a fülemülét...?»

Végre kinyílt a fél ablak;
De jaj! ipam néz ki rajta
S egy öktárral föltébb felet:
»Hallom, hallom, te lump fajta!«

M. I. L.

VISZONTLÁTÁS.

Reggel van! Illatos, szép tavaszi regg. A nap még elrejtözve nyugszik bitoros függönyei mögött; de már ébredni kezd, lassan, méltóságosan emelkedik föl nyughelyéről, s kezdi fölteni aranyos ruháját. Most még egy pillanat, és a dicső nap ragyogóan emelkedik a távol ködében kéklő hegyek ormai mellől, melyeknek havas kupolái dicsfényűvel látszanak körül övezve a fénykirály arany sugarai között. — Elragadó kép! Fent a magasban szédítő bércek, lent a völgyben erdő, berek, mező mind az özönlő fényben fürödve. — A virágok szirmain s kelyhében ezer színben csillog a harmat, még egyszer és utoljára kifejtve gazdag színompáját, — mivel érzi közeledni végkimulása perceit, midőn nem sokára a szomjas napsugár mohón szivandja fel éltető nedvét.

Csendes, enyhe szellőseke lengedez, mely csak gyengén hozza át hozzánk a pásztorsíp méla hangját, s a hársvirág észbontó illatát.

Mindig változatosabb, szebb lesz e kép, míg végre meglepetve állunk meg vándorlásunk közepette, gyönyörködni azon szép látványon, mely most előnkbe tár. Oly elragadó az, melyet magas röptű, fellengző képzeletünk arany álmai sem varázsolnak elénk.

Egy magaslaton százasodó tölgyektől, bódító illatú jaszmin s orgona bokroktól körülveve áll az erdei lak, melynek csak zöld redőnyös ablakai kandikálnak elő kíváncsian, a vadszöcskő és futó rózsza közül, mely falait dús mennyeiségben ellepi; elrejtendő a kíváncsi, kandias balandó szemek előtt.

Mily csendes, ümepiesen nagyszerű e hely, mint egy teremtve az ábrándozásra, melynek rózsaszínű ködfelleget, itt a világtól elvonulva a természet dicső kebelén, az erdő hangtalan esendjében, háborítatlanul lehet szólni.

A lak körül még minden néma, hallgatag, csak a madarak a fák galyain, — s a távolból a zuhatag mormolása hangzik.

E pillanatban nesztelenül nyílik meg egy ablak, s azon egy bájtéljes leánytól tekint ki. — Nagy szemek gyönyörködve és bálmulattal néznek körül, miatt szöke fürtei keeses rendtelenségben folyák körül nyakát, arcain még az álom pirja ég, és ajkain boldog, gyermekes mosoly játszik. — Ez az anyagi fő, körülveve a folyondár és futó rózsza izzága lombjaival, lenge fehér öltönyben, mely leplezetlen hagyá márvány vállait, a keleti rege legbájosabb tündér leányára emlékeztet. — Most gyengéden hajol ki, s elragadtatva tekint a szép világoskék égboltra, mely feje felett a fák lombjai körül tükröződik, onnét a verőfényes zöld mezőre, melyen merengve nyugszik meg tévedt pillanata. . . . Emlékébe visszahozta a tegnapi nap eseményeit, melyek élte egyik korszakának befejezését szolgálták. . . . Tegnapi hagyta el örökre a zárdát, melynek nyolc hosszú éven át lakója volt. Hány-szor szeretett volna elmenekülni onnan ez idő tartama alatt, ki a bársony pásztos mezőre himes pillangókat üzni, fel a bércekre, sziklák ormaira vadvirágot szedni, szóval; — szabadnak — szabadnak lenni, csicseregni, dalolni mint egy kicsiny madár!

Szabadság! arany szabadság, hányan vágyódnak utánad — s végső sóhaja ezreknek, te benned, te veled összpontosul! — S főképp mi drága vagy te annak, ki egyszer már élvezte édes gyümölcseidet, s hirtelen, erőszaklalt megfosztatni attól, — epedve tárja ki karjait bírásod után. . . . de im már késő, az idő elmúlt, — elérhetetlen vagy többé; . . . s a szegény halandó, szomorúan elhalólag tekint tünde képed után, mint tűnik el veled együtt, mind messzebb, távolabb . . . a legdrágább a remény! . . .

De Malvin még gyermek volt. Ártatlan, a természet bájos gyermeke, kiből ki nem halt a remény. . . . Pedig mily végtelenül vágyódtál a szabadság után! . . . Hány-szor állt ablakánál, nyári méla alkonyon, midőn a nap végső sugára játszik a föld felett, s bucsúzó sugára megaranyozza a fák terebélyes lombkoronáit. . . . És végre letűnik a nap, az ég átlátszó kéjén rózsaszín pir ömlik, — az alkony pirja. . . . Ez az esthajnal! — Ekkor Malvin könyező szemekkel tekintett a bucsúzó nap után, onnét pedig a légtér, melynek kék aetherét, egy repülő fecske hasítá át. . . . A fecske leereszkedett egy közeli bokorra, s megpillantva a szép szomorgót, — annak vállára, . . . míg Malvin édesde den simogató a kedves madárkát, — s édes, ah oly édes szavakat, izeneteket — küldött tőle a kedves otthoniaknak, — mert hisz, tudta hogy e kis madár hegyen völgyön repül át az ő szeretett otthonja felé. . . . A madár csevegve szállt tova, — valjon megértette-e Malvin esőkjait?! . . . Talán, mert hisz nem so-

kára ezután, leszállt otthon az illatos jaszmin bokorra, s a kandi hold, méla, rezgő fényénél osztotta szét, csicseregve a kedves távollevő izenetét. . . .

A fékezhetlen Malvin, ki egész napokig barárgolt az erdőben, a réteken s élvezte a gyermekkor rózsás szabadságát, igen nehezen szokta meg a zárdá komor falait, az apácák csendes, nyugodt, mosolytalan arcát s az örökké egyhangú életet.

De végre mégis megszokta, úgy hogy midőn elérkezett a sóvárgva várt nap, midőn örökre el volt hagyandó e szent falakat, fájó szívvel vált meg a csendes, néma helytől, s a fiatal barátnék egész csoportjától, kik hangosan zokogva vették körül a bucsú pillanatában.

De végre a keserű elválási óra is elmúlt, s ő repeső örömmel sietett haza, a kedves családi fészekbe, melyből mint gyermek repült ki, s mint nagy leány tér vissza, — vissza a szerető gyengéd anya kebelére, s mindenhez, mi a drága otthonhoz oly elváltozhatlan szeretettel kapcsolód.

S végre ismét itthon van! mily boldog öntudatban tekint körül. . . . Felmerülnek emlékében mind azon pontok, helyek, hol gyermekora legboldogabb, legkedvesebb órái folytak le. A kert szépséges virágaival, a hullámos tó a fölébe hajló szomorúfüzekkel, a rét tarka lepkéivel, a csergedező patak kristály vizével, az erdő lombos, árnyas fáival. . . . És végre felmerül képzeletében, egyetlen kedves játszótársa, göndör fürteivel, villámos setét szemével, s azon merész, dacos szép vonásokkal!

Hány-szor gondolt rá a zárdában magányos órái között, midőn csak az ő Károly arca lebegett szemek előtt, . . . mily epedve várta és várja a viszontlátást, midőn repesve fog karjai közé futni s elmondani neki, mennyiszor epedett, vágyódtott utána s hogy mily szenvedélyesen, türelmetlenül számította nyolc hosszú év óta az órákat, perceket, melyek ismét egyesíteni fogják őket most már elválás nélkül, az örök hosszú életre! . . . Mintha elűzni akarná e kedves emlékek tömelegét, gyorsan kinyitva a kertbe vezető ajtót, egy ugrással a pázsit zöld bársonyán terem. — Könnyedén mint egy gazella siet végig a hársorokon, melyeknek lombjai védő ernyőt képeznek feje felett, — e pillanatban megállapodik s arcát lángoló pirosság önti el. . . . Ijedve jut eszébe, hogy előbbi eszméinek nem szabad majd kifejezést adni Károly előtt, mert hisz nem a félénk kis Malvin többé, kinek ha valami keserűséget okozott, sietett barátja karjai közé, míg Károly gyengéden simogató selyemlágú fürteit, s édes szavakkal vigasztalta meg elszomorodott kis barátnéját. . . . Most már felnőtt nagy leány s ehez alkalmazkodva is kell magát viselni. Mi neveléses színben is tűnne fel Károly előtt e gyermekes modorral. — És ki tudja, emlékezik-e még játszótársa, piciny kis galambjára, kinek nyolc év előtt, örök hűséget, állandó hű szeretetet fogadott? — Malvin szomorúan rázza fejcséjkjét, — nem hiszi. . . . hogy is himne egy férfinak. . . . Hiszen a szent anyák a zárdában is mindig óvták őket a teremtés arától, felhúzáva azokat az ábrándos méla sötétkék szemeket? . . .

Igen Károly is elfeledte azóta rég Malvinját, — nem is jut eszébe soha a szerető játszótárs!

Malvin szentül megvan erről győződve, s még elhatározás keletkezik keblében, e feledékenységet, a legszarnokabb hidegség és fagyossággal megtorlani, . . . s közönyösen üdvözölni azt, ki után oly rég óta epedett! . . . De hátha Károly mégis kivétel? — tör fel a kétely hangja Malvinnek keblében. — Nem fog-e akkor egyszerre erős elhatározása, — mint a kártyavár összeomlani, ha magára látja irányozva azokat az ábrándos méla sötétkék szemeket? . . .

Nem, nem, szól határozottan dobbantva piciny lábaival.

E monolog után tovább folytatja utját, míg végre a tóhoz ért.

Itt meglepetve áll meg. — Minden a régi megszokott rendben, mint ahogy elhagyá. . . . mintha azon idő óta nem hosszú végtelen nyolc év, csak pár óra mult volna el. A tó csendes tükörén ott ringatózik a sarka, s körülötte a karesú vízi liliumok keesesen hajtogatják fejcséjkjeiket, mintegy üdvözlételül, a parton a nefejejtsek ezrei melyekre búsan hajlanak a szomorú füv ágai. . . . s ott távolabb a ligetben a rózsza lugas enyhe nyughelyeivel! Malvin ragyogó arccal siet a lugasha, s kényelmesen nyalzik el a puha, mohos pam-lagon, ábrándosan nézve a tó zöld hullámain, amint a szellőseke lágy érintésétől halkán csapkodnak a parthoz. . . .

Ép ily tündéri tavaszi regg volt, midőn utoljára mondott istenhözszódot Károlynak e helyen. — Mily kétségbeesett zokogással csingött akkor barátja karjai között, — ki visszafajtvá mély fájdalomát, megnyugtanni törekedett a kedves gyermeket. . . . Midőn végre a bucsú utolsó, végső perce ütött, — Károly leszakítva egy kicsiny kék nefejejtset, könyves szemekkel nyújtá Malvinnak, míg ajkai susogák. . . . »drága egyetlenem! menj, az ég legyen veled! — Tekints néha e kis virágra. . . . s ugyanakkor emlékezz reám. . . . s ha nyolc év után ismét visszatérsz körünkbe — s szived emlékezend reám, — úgy enyém léssz örökre elválaszthatlanul. . . .«

E szavak rezgenek végig Malvin lelkén, amint most mélyen megindulva felemelkedik s a csolnakot eloldva a partról, . . . bele ugrik, míg nem sokára az csendesen sikamlík végig a tó hullámain — Mily festői jelenet! — A zöldes halvány fény, melyet a fák sűrű galyain alig átszűrődő napfény okoz, — a habokon ringó sarka, a bentülő fehér alak, kinek arany fürtei felbomlottak, s melyek most mint egy védő köpeny hullanak le vállain — le egész a víz tüköréig. . . . malatt Malvin, gondolataiba merülve piciny kezeivel játszadozik a vízben, s elmerengve szemléli mint hullnak vissza annak cseppjei, . . . mind meg annyi gyémánt és rubint. . . .

Ezt gondolhatta azon szép magas szöke férfi is, ki most kilépett a sűrűből, néma csodálattal szemlélte e jelenetet, . . . csodálata azonban nem sokára a meglepetés határtalan örömevé fejlődött, midőn a végtelen szeretet hangján szölt, »Malvin, lehetséges ez! . . .«

A megszállított e hang hallatára összererezett, ar-

cát rózsás pir futá be s elragadtatva érzelmei ártatól, halkán maga elé suttogá »Károly!« Igen, ő volt az. . . . Károly, ki most kitárt karokkal várt Malvinra a parton. . . . Malvin hidegség tervezett fogadtatása e percben mind halomra dőlt. . . . egy pillanat, a sarka ott volt a parton s a szép habléány kedves karjai között! . . .

Rövid boldog szünet után a férfi szólalt meg. »Édes drága angyalom itt vagy tehát ismét karjaimban, piciny szivecskéd ismét itt dobog keblemen, úgy érzem mintha elválásunk óta nem oly sok idő, csak pár perc mult volna el, . . . mintha még mindig a régi pajkos gyermekek volnánk. . . . s az előbb egy pillanat elég volt arra, hogy felismerjem édes szerelmemet! Ezek a szöke tündér fürtek, e bíbor ajkak, azur kék szemek, . . . minden a régi Malviné, — és szive. . . .?«

»Es szive,« szölt közbe vágya Malvin s atánozhatlan bájos keccsel ölelve át kedveso nyakát »az Károlyjád! . . .«

E szavakra a két szerelmes ajkai egy forró végtelen esőkban egyesültek. . . . Körülöttük minden esendes, csak a csalógány zengő reggeli dalát, míg a tó partján pár hófehér gerle turbékolt. . . .

E pillanatban a verőfényes nap kíváncsian lopózott keresztül a fák ágain, . . . és aranyos fénye elözönlött a két szerelmes szép arcain. . . .

Mily végtelen boldogság is annak viszontlátása, kit a világon legjobban szeretünk! . . .

Kun Melánia.

HULLÓ CSILLAGOK.

I.

A kastély toronyórája egy negyedet jelzett tizenkettőre. A széles udvaron, közvetlen a osarnok tág bemeneténél, egy négyes fogat állt meg, melyről a diszes öltözötű kocsis gyermeki könnyűséggel ugrott a földre, s a bakon ülő segédnek nyújtva a gyeplőt, a kastély tátongó csarnokzatában eltűnt.

Fenn, a nagyuri pompával ékített termek egyikében, ült a kereveten Halmi Julia grófnő méltósága. Arcát a selyem kárpit csipke bokraiba rejtve, s habfehér kezecskéjét szívére nyomva, mintha el akarná »csitítani« annak lázas dobogását. Néha-néha fájdalom tekintetet vet a nehéz bársony függönyökkel bevont falon, tompán ketyegő órára. A terem egyik zugában utazó bőröd, táskák hevernek, s egyéb az utazáshoz nélkülözhetlen eszközök, melyek az utra készülődés csatlaltan jeleit adják. Az óra egy negyedet ütött 12-re. A grófnő felrezzent, miközben kínos sóhaj tört elő kebeléből.

»Istenem! Az óra elérkezett!« suttogá — »Atyám azonnal értem jő! s nekem követni kell őt — — Szamosváryhoz — — Ó parancsolja! — De mégse megyek!« — kiálta most fel hirtelen, miközben szép arcát a dac és harag leple futotta át. — Inkább a halál menyasszonya! — Pedig ő kényszeríteni fog — — ő parancsolja!« — szölt s hangja, mely előbb a dac hevével áthatottan csaknem dörgővé lett, lágy merengésbe olvadt át. »És mégsem tehetem — — ez egyben nem engedelmességek nek! — Az Isten erőt fog csepegtetni lelkembe megküzdőnem a gyermeki szeretet sugalmaival, mely elítéli tettemet! — Vagy — én Istenem — kitépjem-e hálátlan kezekkel szivem legszebb virágát, a legszebb virágot, a melyet a te mindenható kezéd oltott belé?! — Te látod, hogy kéresem, akaratom jogos. Te adtad — te adtál mindent, csak te veszed el azt! Vagy ha másnak is joga van ahhoz, ha van szentségtörő kéz, mely aljas erőszakkal tör utat magának a szentélyhez — szívéhez — hova a te szent kezéd a hit, remény s az édes szerelem drágakövére rejté; ha mindenható akarod mellett, olyanhoz engeded fizni életmet, kinek keblén az emészto hervadás és örök boldogtalanság vampyrai vigyorgnak felém; miért nem akottál hát akkor szíven helyett egy élettelen tárgyat, mely egyforma érzéketlenséggel viseltetik minden iránt?«

S a göndör, hullámzó fürtekkel ellepett szép fej gyengéden hanyatlott alá a legszebb szabású karokra, melyeket selyem öltönyének lecsúszott ujjai látni engedének. A nefejejt szemekből két forró könnyesepp hullott alá arcának bús virágaira, teste — mintha láz gyötörné — remegni kezdett és ajkai lassú, ábrándos de fájó hangon rebegték »Elemér!« — Aztán esend lett! Csak az óra egyhangú ketyegése s a szomszéd termek valamelyikéből egy bájos hangú madárka dala töltte be a termet, melynek ablaka a kastély gyönyörű kertjére nyílt.

Mintegy öt perc illant el a néma esendben s Julia még mindig ott ült a kerevetre dőlve, mintha kínos álom szállta volna meg tagjait; midőn a szemközt levő szőnyegajtó csendesen félre lebbent s egy komoly méltóságos alak közeledett a merengő felé. Lépteinek zaját elorzák a dús angol szőnyegek, melyek a terem padozatát fedték. Nesztelenül ért Juliához. Magas, szikár alak. A vállán levő úti köpeny hanyagul volt hátra vetve. Termetét sötét ruha fedé, míg keze vékony pálcikával játszott. E méltóságteljes alak Halmi Lajos gróf ő méltósága. Tán ötven éves lehet, de még mindig fiatal, üde erővel. Szemeiből a komoly gondolkozó értelem sugarai lövelnek, haja csaknem egészen őszbevegült; de mindazonáltal a közlegő tél-kor, nem tagadhatja el a tavasz egykori ékes virágait, komor, férfias arcán. — A gróf még mindig szép, életerős s dacára ötven évesnek, elég fiatal volt. — Egy ideig némán nézte leányát, mintha meglepetést érezne — s aztán csendesen fölé hajolva gyengéden megérinté vállát.

»Julia!« — szölt nyájas hangon. Julia felrezzent, de továbbra is elfüdüve tartá arcát, mintha félne atyja szeme közé nézni. »Atyám — már itt vagy?« — rebegé. »Készen vagy gyermekem?« kérdé a gróf szelíd hangon.

Julia nem felelt. A gróf gyengéden elvoná az arcát eltakaró kendőt, és meglepetve állt meg.

»Julia, te könyvezel? Beteg vagy?« »Atyám! hagyj itthon engem!« szölt a grófhölgy esdő hangon.

„Hát mondd kedvesem mi bajod? — szolt a gróf közelebb lépve, s gyengéden simogatva meg a szenvedő leány arcát. Te ismered! kényszeríteni nem foglak az útra; de fontold meg egyszeremind, hogy adott szavamnak embere vagyok, és nem örömet hasznoltam el Szamosváry szives vendégszeretetére.”

„Hagyj itthon!” kért újra Julia.
„Beteg vagy?”
„Ne kérdezz atyám!”
„Ez igazán különös töled Julia! szolt a gróf bosszankodólag.”

„Atyám!”
„Julia!”
„Oh Istenem, hazudni készlet!” susogák a gróf hölgy ajkai.

„Julia! felelsz-e már! Végre is ne légy gyermek!” kérde a gróf erősebben. „En tudni akarom, miért nem jöhetsz a grófhöz?”

„En nem megyek a grófhöz — halaszd el az utazást — örökre — én nem mehetek — beteg vagyok!” tördelé Julia a legnagyobb zavarral.

E szavakra a gróf arcát a harag sápadt leple borította el. Szemei ijedősen forogni kezdettek, keze önkénytelenül ökölre szorult, de fékezni tudta indulatát, és komoly, nyers hangon kérde:

„Igazán Julia?”

Julia e szavak megremegették. Ismerte atyját, tudta, hogy annak vele és Szamosváryval már rég terve van, hogy atyjának egyedül óhaja a két sziv egyesítése; s ismerte vas akaratát is, a mely szerint képes lenne a legnagyobb szigort, és kényszerűséget is alkalmazni a már egyszer céltavattal terveinek valószínűsítésére. S félt atyjától. A durva, nyers szavak megzavarták esztét, és megintgatták lelkében az erős akarat bástyáját. Ijedten ugrott fel a pamlagról s atyja elé rogyva, forró csókokkal borította el annak sovány, csontos kezét. De a szerelem, mely mint szeplőtlen láng csókdosta körül egész lelkét és lényét, újra felemelkedett, jogaát követelve s szövetekeve az ellen-szennvel, mely szivében Szamosváry egyénisége ellen őt, új diadalt nyert a félelem s a gyengeség fölött. Csak egyetlen egy ut vezetett ki a háló alól, Julia észrevette ezt. Kapott utána, mint a haldokló a lég, s a faldokló a mentő deszka után. Megtalálta az utat. Hazudnia kellett és Julia e percben megtamlt hazudni. Oh! a szerelem nagy mester!

„Atyám! — szolt meg végre elfúló hangon — te nem hiszed nekem? nem hiszed, hogy beteg vagyok?” — Halmi gróf éles látással bírt, belátott gyermeke szivébe, látta zavarát, hallotta hangját és megtudta, hogy az nem beteg, hogy az nem mond igazat. Hidegen voná el kezét leánya csókjai elől, s egy le-sújtó tekintetet vetve rá, félrelépett.

„Julia te hazudol!” döngé a gróf.

Julia esztét e szavakra kavarogni érzé. Félt a megőrüléstől. Szivében a legkínosabb fájdalom tombolt, úgy érzé, mintha azt ketté szakítani akarnák, és hiába keresett segílyt. Atyja lesújtó tekintetéből megérté annak gondolatait, s tudta, hogy továbbra minden beszéd és mentésig haszontalan lenne. Bűnbánólag csúszott atyja elé, gyenge térdecskét a selyem szőnye-geken horzsolva, és karjaival göresösen karolta át a gróf lábait.

„Atyám! bocsáss meg, hazudtam! — megakartalak csalni! En nem vagyok beteg! — igazad van! — de nem megyek Szamosváryhoz, ne kényszeríts, vagy megőrülök! Jól tudom, miért kell ma oda mennem! eljegyezni akarod gyermekedet a setét boldogtalansággal! akarod, hogy menyasszonya legyek annak, a kit nem csak nem szeretek, de mert épen jegyesem — gyűlölök!”

„Megőrültél?” kérde most a gróf palástolhatlan dühvel.

„Inkább ezerszer a halálé, mint oly férfié, a kit nem szeretek!” kiáltá Julia a kétségbeesés hangján.

„S ezért nem akarod őt meglátogatni?” kérde a gróf szíjlett nyugalommal.

„En gyűlölöm őt!” szolt a grófhölgy s szemei villámokat szórak, melyek a gróftól egy pillanatra megrendítették.

„Bolond beszéd! a szerelem idővel megjő, fődolog az eljegyzés.”

„Kényszeríteni akarsz-e?” kiáltott Julia felemel-keve, s zemeit áthatólag szegé atyjára.

Gyönyörű firtós fejét hátravetve, úgy állt ott, mint valami kétségbeesett daemon.

Halmi Julia gyönyörű nő volt. Termete sugár, mint az éserdőkben diszló, fiatal cedrus. Bogár haja göndör firtókban omlott alá gömbölyű vállaira, melyek méltó mintaképpül szolgálhatnának Phidias remekjeinél. Raphael esetjénél is. Sötétkék szemei a szüzi szendés és lázas szenvedély sugaraikt tükrözik vissza, ajka líbora: a corallét felülmulja; könnyű természetén elragadó kecs és menyéi varázs ömlenek el, — örök mosolyt hintve mindenüvé, hová lábacskája lép. Inkább hasonlít az óvilági istennőkhöz, mint a föld szülötthez.

A főur arca ijedősen elkomorult.

„Julia! — kezdé ünnepélyes hangon — nem érttem igazán eddigi viselkedést a gróf szemébe iránt. Hisz javadat akarom, boldoggá akarlak tenni, s te megfontolás nélkül, tán gyermeki szeszély, avagy szenvedély után indulva, vakon eltaszítottad azt magadtól, sőt atyádat tán inquisitornak is gondold? Bármint van is azonban; jegyezd meg, hogy a gyermeket — ha saját jóvoltából menni nem akar — erővel is elviszik az iskolába, mely eljárást az elítél, mert értelmét korlátolt észével felfogni még nem képes, de melyet később mégis könyvek között fog megköszönni. Jegyezd meg mondom, hogy tenboldogságról van szó — jövőnkéről — s te tudod, hogy én tréfolni ily ügyben nem tudok! Te Szamosváry grófnő léssz! — Két hó múlva megesküszöl! Ez az én akaratom! S előre is kimondom, ne akarj újra ostoba beszédeiddel félengeregni, mert te ismered, ha ingerült vagyok! S szétteplek! eltiporlak!! — Most adieu! öt perc múlva érted jövök!” — S a szőnyegajtó felé indult.

Julia a termet forogni érzé maga körül. Egy támlány után kapott, de a másik pillanatban megértvén atyja szándokát, újból összeszedte erejét s tört lép-tekkel sietett a távozó után.

„Megállj! — szolt térdeire hullva — te nem teheted azt velem, a mit mondtál! En ismerlek! te atyám vagy!”

A gróf eltaszítá magától.

„Örült vagy! Menj lakosztályodba! — Az utazást 3 óráig elhalasztom!” fordult az alázatos hajlongások közt belépő szolgálóhoz, ki félénk hangon jelenté, hogy a fogat előállott.

„De akkor követned kell ha félhontan is!” fordult újól Julához! „Megértted?” kérde sziszegő hangon, miközben a komornyik a szokott bókók közt el-távozott, titkon örülve, hogy kiszabadulhatott az épen nem kellemes helyzetből.

Julia felemelkedett s merev, fagyos tekintetet vetett atyjára, melytől az hideg borzongást érzett végig sikamlani tagjain.

„Te nem vagy atyám! — Vezetettek el — e — ház-ból!” — a fájdalom felemészttette erejét s aléltan hullott a kerevetre.

A gróf egy percig — mint szobor — néma gondolatokba merülve nézte alélt gyermekét, s aztán úgy érzé, mintha szemei megmerevednének... átérzé a kint, mely leánya szivét marcangoló, és megbánni kezdte tettét.

„Julia! — rebegé fájó hangon, miközben felemelni igyekvék a könnyű termetet.

Julia feltekintett. Első pillanatra nem látszék megérteni a dolgot, úgy látszott mintha magyarázatot keresne, s tekintetét félosen szegé Halmi gróf kien-gesztelődött arcára; de a másik perc már előváráslá képzeletében az imént lefolyt jelenetet.

„Hagyjon el kérem!” szolt parancsolólag. „Ismeri határoatomat! Inkább lemondok a rangról, gazdagságról, s leszek hajléktalan, munkás, ki arca veritékével szerzi meg napi kenyerét, de szivem megmarad, s ez elég nekem, ezt áruba nem bocsátom!”

„Gazdagságról Julia!” szolt a gróf bánatos hangon, s ajkain fájalmas mosoly lebegett el — „Sze-gény gyermekem! te nagyon ártatlan vagy! a te rom-latlan, tapasztalatlan szived atyádnal is ellenségre mutat, mert kényszeríteni akarsz, hogy olyant mondjak el, mely még nagyobb fájdalmakat okozand a te jó lelkednek.” — És Julia megérté e szavakat. Nem szolt, csak ajkai remegtek, mintha fájdalmat okozna neki a szólás, és zemeiből két forró könyvepp gör-dült alá a gróf hideg kezeire. Valami megmagyaráz-hatlan sejtélem azt sügta, hogy atyját valami baj érte, s e titokzatos érzés újból egyesíté a valóni kezdő szí-veket, feledteté a multat, és Julia megbocsátott. Így mult el egy rövid perc, kínos, néma pillanat. Julia lassan, kéréleg emelé atyjára és csendes csókot lehelt annak — most szelíd fényben derengő homlokára.

„Ugy-e téged baj ért atyám? — kérde lágy ha-gon — ne tagadd el tőlem!”

A gróftól szerfelett megindítá Julia fájdalma. E szenvedő, sápadt, szép arc, gyermekének arca volt, rajta a szemrehányás keserű betűit olvasta, melyek őt vádolták; s bizonyos határon túl a legnagyobb apai szigor is megtagadja az engedelmisséget. Megfogta gyermeke bárszony puha kezecskéjét s gyengéden keblére szoritva, ajkára lehelté vissza az imént kapott csókot.

„Hát nem léssz a gróf neje?” kérde, az előbbi kérdést szándékosan elkerülve.

Julia feltekintett. Oh mily tekintet volt az! A szeretet, a vágy, az ima, kétségbeesés egy tekintetbe, egy haldokló sóhajba öntve. S a gróf megérté és tu-dott e tekintetre szóval felelni.

„De hát mért gyermekem? Szamosváry a vidék leggazdagabb embere, művelt, szép és mindenkitől kedvesen látott vendég, derék ifjú; egyedül te volnál-e az, ki nem ismeréd fel a nagy nyereséget, mely vele bármily förgőny házra száll, a honnan ő magához méltó ná választ. Tedd azt, a mit mondok Julia! En boldog, én büszke lennék, ha őt hozzád fűzve látnám! És ő olyan nagyon szeret téged!”

„Istenem! hát miért kellene épen őt választanom atyám? mert szép, mert művelt és szeretetreméltó? vagy gazdag? És mi nem vagyunk-e eléggé azok?”

„Ne bánisd e dolgot Julia!” szolt a gróf hirtelen elkomorulva. „Miert nem felelsz inkább előbbi ké-résemre?”

„Inkább elvölök töled atyám, mint férjem legyen az, a kit szeretni — s így becsülni sem tudok.” Vá-laszolt a grófnő határozottan, de hangja remegett a megindulástól. Nagy harc dühhatott keblében, midőn e határozott szavakat újból kimondá. Tudta, hogy ez dönt.

„S ez végső szavad?” kérde a gróf röviden.

„Igen! s ezt megmásítani nem áll hatalmadban atyám! mert szivemben vert ez gyökeret, s ha kite-ped, szivemmel téped azt ki! Lásd! sírok, könyörgők előttem, s te nem hallod szavam, mert lelked nem ta-nult lemondani — és engedni soha! Hát nem tudod, hogy mily kötelességet vállal magára a nő, midőn fér-jét választ? Tu-nám-e boldogítani a férfit, kit nem szeretek, de ki engem imád — hozzá kényszerített; s épen mert így van, a kit én csak gyűlölni tudnék, lelkem lánghevével! Pedig a nő első kötelme hitvesét szeretni! s mily boldogság lenne az, a mely a szerelem — és utálat kebléből fakadna? Tudná-e az ily nő az ily férfit csak tisztelni is? Betegségében s egyéb bajaiban őt gyengéd kezekkel ápolni, szomorúságában megvigasztalni, s az élet terheit — hivatásszerűen — híven megosztani vele? — És tudná-e az ily nő gyer-mekét odaadással, igazán szeretni? holott a szülői sze-retet — a szerelem képezi egy családi élet boldogsá-gának talpkövet. Jaj az ily nőnek atyám! ő a legsze-renesztlenebb! mert gyermeke a szent igazságot, melyet az ur számlányan hamisan esküdtött. E nő ha-zug és lelke is az! Az ily nő nem szeretheti soha gyermekét, s így az ártatlan sziv lakol többnyire a hibáért, mit atyja egy vak pillanatban elkövetett. Az ily gyermek soha sem érti át e szép szó mély érte-lmét: „anyám!”

Julia zemeiben könyek csillogtak. Elbunyit anyja jutott észébe, kit sohasem ismert s kinek emlékét most akaratlannal is felidézte. Még ő sem hallá, anyai ajk-ról e kedves szót: „gyermekem!” soha! És e percben leginkább érzé azt, hogy mit rabolt el tőle a mult, midőn anyját elragadta. — A gróf némán hallgatta leánya szavait, mely borongó fájdalom ült lelkére, ne-

jére gondolt s titkon egy könyvesepet törölt ki sze-meiből. E percben az ő lelke is az elmúlt idők töm-kelegében bolygott, mintha tért keresne ott, hova azt a súlyos terhet rejtsé, mely e pillanatban reá nehe-zül Juliához lépett, s némán csókolá meg annak még susogó ajkait, s aztán a fájdalomtól elfúló hangon re-begé hozzá:

„És mégis Szamosváry nejevé kell lenned!”

(Folyt. köv.)

A D A T O K

a Bács vármegye katonai helységek tör-ténetéhez.

I. Ismeretes dolog, hogy a törökök kiűzése után Bács vm. hatósága vissza lelt ugyan állítva, de nem egész területre; a mennyiben a Tisza melletti és még néhány a vm. belsejében fekvő helység katonai szervezetet kapott. Ezen helységek (katonai sáncok) lakosai szerbek voltak, és mint határőrvidéki katonák szolgáltak és a bécsi kormánytól kapták rendeleteiket. Az országgyűlési rendek nem egyszer sürgették ezen törvényellenes állapot megszüntetését és azon helysé-geknek, amelyek e katonai szolgálat fejében rendki-vüli szabadságokkal bírtak s ennek következtében a szomszéd vmegyei helységekben számtalan garázdasá-got követtek el, a vmegyébe való visszakapcsolását. De ezen kérelmek sokáig eredmény nélkül maradtak, míg nem az 1741. országgyűlési 18. törvényeikk a sür-gettet visszacsatolást elrendelte.

Az előmunkálatok végzésére bizottság küldetett ki, és a vmegye részéről mindent elkövettek, hogy a visszakapcsolás előnyeit kimutassák és az ügyet gyorsítsák. Így keletkezett ama véleményadás, a mely keltezés és aláírás nélkül az országos levéltárban Bu-dán (N. R. A. fons 101. Nr. 16 jegy alatt) őriztetik s melynek magyar fordítását az Ujvidék 1879. évi 24. száma már közölte. Ezen irat teljesen használve-telennék sőt károsnak mondja és bizonyítja az egész itteni katonai szervezetet.

II. Egy másik szintén keltezés és aláírás nélküli irat Bács vm. levéltárában felsorolja ezen a vmbe ke-belezendő helységeket és az általuk használt pusztá-kat; számokkal mutatja ki, mennyi katonát tartozná-k kiállítani, mennyi adó-kötelezett egyént lehetne ott találni és mennyi adóval járhatnának ezek az or-zságos hadi pénztárba? — Ezen okmány tartalma a következő:

1. Szabadka város 12 pusztával: Tompa, Lu-das, Csantavér, Verusity, Sebesity, Kelebia, Tavankut, Vantelek, Bajmak, Gyurgyin, Vadgyirin (értsd: Nagy-fény), Szubnotica. — Tartozik adni 205 katonát, de ta-lálható itt körülbelül 2000 egyén, akik csak személy-adót (4 á fnt) 8000 frtot fizethetnének.

2. Zombor város 9 jó faluval és 19 pusztával: Szalasics, Krnyaja, Milicsies, Behiz (talán Bilyty?), Krusevic, Kákova, Godeesevo, Bresztovice, Sarkovo faluk és Preradovic, Gradina, Kula, Ivanovszelo, Csonoplia, Dolovi, Szaponya, Gyurgyin, Staniczki, Vancsevo (olv. Rancsevo), Bratsovic, Venadic (olv. Nenadic), Csicovi, Szamotvarica, Stapani, Paesir, Pi-perno, Bukovac, Karakoria puszták. — Tartozik adni 272 katonát, de van itt körülbelül 3000 adókötelezett, 12 ezer fit adóval.

3. Szt-Tamás 2 pusztával: Devetser és Sofro-nya. — Tartozik adni 54 katonát, de van kb. 200 adó-kötelezett egyén 800 fit adóval.

4. Sablia (Zsablya) város 3 pusztával: Pascha, Csiesov, Martince. Tartozik adni 90 katonát, s van kb 300 adókötelezett.

5. Csúrog város 2 pusztával: Szt-Miklós és Nadaly. Tartozik adni 91 katonát, van kb. 320 adó-kötelezett.

6. Földvár 1 pusztával: Béla. Tartozik adni 50 katonát, van kb. 150 adók.

7. Vecse (Bece) város 4 pusztával: Csik, Kev-kunt (azaz Kókut), Deveser, Kétyvilova. Tartozik adni 90 katonát, s van kb. 270 adók.

8. Petrovoszelo 3 pusztával: Oborniaesa, Szvianica, Vizes. — Tartozik adni 50 katonát, s van kb. 200 adók.

9. Mohol 1 pusztával: Novoszela. Tartozik adni 27 katonát, s van kb. 50 adók.

10. Ostroha (ma Ada) 3 pusztával: Banovec, Csanadzki, Novoszela. Tartozik adni 69 katonát, van kb. 200 adók.

11. Senta 2 pusztával: Tornyo, Csivos (ta-lán a mai Csanasz?). Tartozik adni 90 katonát, s van kb. 200 adók.

12. Kanizsa 2 pusztával: Nadislany (?) és Ostorak. Tartozik adni 70 katonát, s van kb. 200 adók.

13. Martonos 2 pusztával (neveik nincsenek kitéve). Tartozik adni 90 katonát s van kb. 210 adók. Ezen katonai sáncok a szegedi vár parancs-nokságához tartoztak, a következő 5 hely pedig a pé-terváradihoz:

1. Titel város 2 pusztával: Barba, Kuvesda. Tartozik adni 90 katonát s van kb. 300 adók.

2. Villova 1 pusztával: Szurdok. Tartozik adni 20 katonát, van kb. 70 adók.

3. Kobilaváros 7 pusztával: Szt.Iván, Bela-din, Miklosic, Gralevec, 3 pusztá nincs névleg kitéve. Tartozik adni 100 katonát s van kb. 400 adók.

4. Pétervárad (ma Ujvidék, egy rész katonai, más rész vmegyei hatóság alatt volt) város, Csemei nagy faluval és következő 11 pusztával: Szajlova, Ri-vice, Batsics, Belanabara, Belanvanim (?), Emuszics, Kula, Topolya, Pandobra, veliki Hegyes, mali Hegyes. — Tartozik adni 220 katonát, s van kb. 1500 adók.

5. Palánka város Bulkesz és Kerekity faluk-kal és 7 pusztával: Mandra, Rajkova, Uros, Visenda, Tamana (talán a 14. században már enlített Chamana-Kövi?), Csoraklia, Lubisics. — Tartozik adni 150 katonát s van kb. 1000 adók.

Ezen 18 katonai helységben összesen 1828 kato-nát kellett kiállítani, 1741. év körül pedig mintegy 10820 adókötelezett egyént lehetett találni, akik sze-mélyenkint 4 fnt fejadóban 43280 frtot fizethettek, a mi az addigi adóknak kétszeres összege.

III
ban lev
revételek
alkalmát
1.
Szávics
lovasszá
használt
Vérkál
vannak.
nem fizet
lőval eg
sáncban
mind ölt
görög ka
kint fizet
ban van
2.
tén egy
sánc hat
Szent-
valami
adóra kö
don, min
két altíz
még gör
nak, azon
nán is re
3.
pusztá
pedig m
let 4 m
4.
egy fél
kül ezen
5.
alatta va
nálja a s
voszelo
keresked
és vízi m
adózás n
megadól
6.
alatta eg
zás ellé
Kovine
Szt-Mil
mintegy
köteleze
keresked
7.
Stojkó,
s Béla
binak má
gyalog és
keresked
5 mfdet
8.
kapitány
ronya,
egy negy
mfdet tes
det vett
alatt is k
rüg; van
görögök
IV.
gyei szon
szabb bü
gek pa
Ezen irat
okt. 18.
igazgató
letőleg a
büntetés
ny látsz
nai sánc
panaszol
újja hitel
hatók.
Ezen
gokra vo
1. A
az egész
várad sá
alattvaló
deközna
jokat lelt
katonaság
tatarozni
nem szolg
mint a tá
nek, az á
krral adó
számmal
rekedése
lőkat erős
tetik; tov
vonhatat
lehetnek
gadják t
vm. hata
vonuló ka
tatni, míg
tot nem
számmal
ban, ame
szomszéd
terhek m
naponkint
kerteiket
gadják e
2. A
kodik, ho
tonai és
sáncból
eddig bé
Kralov
a határok
legeltetik

III. Egy harmadik szintén Bács vm levéltárában levő irat néhány katonai sánca vonatkozólag észrevételeket tartalmaz az 1728. évi országos összeírás alkalmából s pedig:

1. A péterváradai sánca (később Ujvidék) Száviás Vászó a főkapitány, alatta egy gyalog és egy lovas század van. Majdnem a sánca egész határát használja, azonkívül a szomszéd Csemei pusztát és Vérkáló pusztának felét, a melyben szántóföldjeik vannak. Körülbelül 50 ekényi földje van, s ez után nem fizet sem dézsmát sem kilencedet, hanem alattvalóival együtt szabadon élvezi a földek haszát. Ezen sánca legalább 600 adóképes egyén van, s majdnem mind ökrkereskedők, boltosok és iparosok. Vannak itt görög kereskedők is, de nem tudni mennyi? Ezek éventként fizetnek adót, feleségeik Török- és Görögországban vannak. Van itt helyben sörfőző ház is.

2. Kobilla sánca, kapitánya Kobillai Vászó szintén egy gyalog és egy lovas századnak parancsol; a sánca határának felét használja, ezenkívül 3 pusztát: Szent-Iván, Berladin, Mikloseváca, összesen valami 6 mértföldnyi terület. Van itt körülbelül 400 adóra kötelezhető egyén akik oekonomiájukat szabadon, minden adó nélkül viszik. Maga a kapitány és két altisztje ökrkereskedéssel foglalkozik; vannak itt még görög kereskedők is, akik a kapitánynak adóznak, azonkívül még két sörfőző és két malom a Dunán is neki jövedelmez.

3. Tittel sánca. Az itteni kapitány Bosnyák két pusztának van birtokában: Barba és Kövesd, s pedig mint az előbbiek szintén adó nélkül; ezen terület 4 mfdre becsültek.

4. Villova sánca. Itt csak egy hadnagy lakik egy fél gyalog századdal, s az birja szintén adó nélkül ezen sánca egész határát.

5. Zsablya sánca, főkapitánya Zority Zsiván, alatta van egy gyalog és egy lovas század. Ő használja a szomszéd pusztákat: Egres, Martinci, Novoszelo, Paska, Csicsov, Bozev, és ökrökkel kereskedik. Területe kitesz 6 mfdet; van itt sörfőző és vízi malom; mint az előbbiek ez is független és adózás nélkül viszi oekonomiáját. Van itt legalább 500 megadózható fej.

6. Csúrog sánca, kapitánya Delality Jankó, s alatta egy gyalog és egy lovas század áll. Ő is adózás nélkül szabadon használja a szomszéd pusztákat: Kovinceza, Szt-Péter, Martincezi, Boronya, Szt-Miklós, Nádos, Nádaly; az egész terület mintegy 6 mfdet tesz. Van itt körülbelül 400 adóra kötelezhető egyén, vannak ökrkereskedők és görög kereskedők.

7. Földvár sánca. Az itteni kapitány Runity Stojkó, használja Földvárnak földjét és Szt-András s Béla pusztákat és Botra pusztának felét, ez utóbbinak másik fele a becei sánchoz tartozik. Itt is egy gyalog és egy lovas század van; vannak itt is görög kereskedők és ökrkereskedők. Az egész határ mintegy 5 mfdet tesz.

8. Szent-Tamás sánca. Ezt Doroshanin Putnik kapitány birja e pusztákkal együtt: Devetser, Sofronya, Szirnievo, Kipovo és még Turjának egy negyed részével. Ezen egész határ körülbelül 7 mfdet tesz, s még azon felül is valami 150 hold földet vett a szomszéd verbásziaktól. Ezen kapitány alatt is két század van, a lakosság 400 adózható főre rúg; van itt 8 ökrkereskedő, boltosok, iparosok és görögök.

IV. Mennyire zaklatták s károsították vármegyei szomszédait ezen rác katonák, látni egy hosszabb bünlajstromukból, melyben az illető helységek panaszaikat a vármegye elé terjesztették. Ezen iratot a vmegye Péterváradon (Ujvidék) 1728. okt. 18. kelt hiteles kiadványban a kamarai jószágigazgatónak adta ki alattvalói jogainak védelmére illetőleg a hatalmaskodások és erőszakoskodások megbüntetésére céljából. S a kamara ezen panaszok alapján úgy látszik csakugyan pört is indított a vétkes katonai sáncok lakosai ellen, a mely pör irataiból ezen panaszok 1759. febr. 13. Nagyszombatban (Tyrnavia) újra hitelesen átvéve a Bács vm. levéltárában feltalálhatók.

Ezen panaszok mind 1728. év előtti garázdaságokra vonatkoznak, s sorban a következők:

1. A péterváradai (ujvidéki) bíró és esküdtek az egész község nevében panaszolják, hogy a péterváradai sánca levő katonák a közöttük lakó kamarai alattvalókat a község joghatósága alól kivenni szándékoznak és sem földesuri adókat, sem contribúciókat lefizetni, sem az ott állomásozó vagy átvonuló katonaságnak szállást adni, sem rongált házaikat kitatarozni nem engedik és a panaszosoknak igazságot nem szolgáltatnak; a piaci cikkeket után pedig, ugyanint a fa és egyéb naturale után jogtalan adót szednek, az idegenek által itt fogadott fuvarosokat is 7-7 krral adóztatják, jöllehet a kamarai alattvalók nagy számmal a katonák szükségleteiben is fáradoznak. Verekedések s civódások alkalmával a kamarai alattvalókat erőszakkal bebörtönözik és tetszésük szerint büntetik; továbbá földeiket is, amelyeknek eddig kétségbe vonhatatlan birtokában voltak s amelyek nélkül el nem lehetnek, a rác katonák erőszakkal egymás után elragadják tőlük. Abban is nagy sérelmet látnak, hogy a vm. határán levén, egyedül ők kényserítettnek az átvonuló katonaságnak előfogadotokat és fuvart szolgáltatni, míg ama rác katonák hasonló királyi szolgálatot nem végeznek, jöllehet ezek négyszer nagyobb számmal mint a kamarai alattvalók vannak e sáncaiban, amely népességének nagy részét a mult években szomszéd kamarai helyekről különböző elviselhetetlen terhek miatt ide menekültekből nyerte s még most is naponkint szaporítja. Végre irtásföldeiket, megművelt kerteiket és egyéb beneficiumaikat egymás után ragadják el tőlük a rác katonák.

2. A kobillai bíró is a község nevében panaszolják, hogy ezen katonaság (egymás mellett egy katonai és egy kamarai Kobilla nevű község) a kobillai sáncból őket házaik építésében akadályozza és hogy eddig bekében birt földeiket el akarják tőlük ragadni; Kralovadike, Kolyove és Szt-Iván pusztákban a határokat elronják és vetéseiket marhájok által lelegeltetik és eltaposítják. (Polyt. köv.)

Pattantyúk.

Topolyán egyszer elment egy szegény ember egy diplomás uszorához, és kért tőle öt forintot aratásig. — Jól van, János gazda, mond az uszorás, én adok magának öt forintot, ha fizet rá öt forint kamatot és eladdig itt hagyja a subáját zálogba.

A paraszt mindjárt felakasztotta subáját a mutatott szegre és Icig megkezdte a pénzügyi műveletet következőképen:

— Látja, János, itt van az öt forint kölcsön; én most ebből, hogy ne legyen tovább rá gondunk, levonom a kamatot; a suba itt marad, míg kend az adósságát megfizeti, most elmehet. Érti kend?

— Érteni csak annyit értek, hogy most már se pénzem, se subám, még öt forintjával tartozom is.

— No persze, hiszen ez valami világos!

* * *
Tanár. Nem ismeri ön Colophon város multját.
Diák. Nem emlékszem rá.
Tanár. Pedig, látja, az híres város; egyike Homerus születéshelyeinek.

* * *

Tisztelt Bíró Umr!

Csiplits Mirko 2 éves sárgaszőrű kesey lábai és csillak, és valóban Takonkorban kivégészötet —
Bezse S. állatorvos.

* * *

Szobalány poézis.

(Egy Elefántbeli állap hátáról.)

Mindenki alszik vánkosan,
Csak egy leány viraszt az éjfélet setét óráján,
Fájdalma setét miként az árny,
S bánata oly mi mind a Tenger
Hisz szeret ő! ki veszve látja egyetlen kedvesét.

Ó szerelem szerelem! te kéj hatalom lény,
Átkozva végzeted, lábaidnál fekszem én;
Mind tehetetlen gyűlölet boszusz meg engemet,

Mégegyszer 's mindég felőled zengem szavaimat te ifju,
Ki látsz emeld homlokod 's víg mosolygással járn
kelni melletted,

Tudod mily hazugság van a mosolyban ajkamon
Telátod hogy tör elő e bus fájdalom
Paula szobalány.

* * *

Tanító. Józsiám, miről tudod meg, mikor van reggel.
Józsi. Arról, hogy akkor a Julius behozza a kávéit.

Színház.

Kedden Csiky Gergely 400 arannyal jutalmazott „Ellenállhatatlan”-ja került színe gyöngye sikerrel, minek nem annyira a játszókné némelyikének hibái, mint inkább a darab színpadi hatásnékülisége volt oka. A sovány mese nincs elég ügyesen szöve, de a nyelvezet gyönyörű. A bemutatott fölalakok nem vigjátékiak, hanem inkább bohózatba illők voltak. Boross túlzott. Vihary komédiás buta lovagot mutatott be, s alakítása nagyon emlékeztetett a „Vereshaju” tőle látott Veréb Jankójára. Vedress szerepét nem tudta jól és színtelenül játszott. Tökés Emilia a hercegnőt finoman adta s Csókáné is jól megfelelt szerepének. Györéről nem sok jót mondhatunk, és figyelmeztetjük, hogy a magyar különbséget tesz a kiejtésben a nyílt és közép „e” hangzó között, s nagyon téved aki azt hiszi, hogy választékosan csak a nyílt „e” hangzók pattogtatásával lehet beszélni.

Az előadás előtt bemutatott allegorai néma képzet szép volt, de a „Szózat” nem sikerült. A karagnagynak engednie kellett volna a kísérettel, ha már előbb nem vette magának a fáradságot a kardal szabatos betanítására.

Kocsis Irma a „Prófeta” dalmű egy áriáját művészileg énekelte.

Fekete a „La paloma” című ismeretes dalt érzés nélkül adta elő.

Szerdán a dalárda hangversenye iránti tekintetből nem volt előadás.

Csütörtökön Rosen vigjátéka „Oh azok a férfiak!” adatott. A közönség igen jól mulatott e darabon, mely előnyösen válik ki a szerző egyeb e nemű művei közül. Az előadás összességében folyt. A szereplők közül kiváltak Tökés Emilia, Pajor Emilia, Boross és Vedress.

Szombaton a „Kapitány kisasszony” operett került színe. Pajor Emilia pompás „kapitány kisasszony” volt és Kocsis Irma is jól megfelelt a királynő szerepének. Mellettük kiemeljük Boross mint don Januáriót. Fekete jól énekelte, de játéka nem volt kielégítő. Vihary a ceremóniamestert középszerű sikerrel adta. A második felvonás egyik kardala teljes fiasót csinált.

Vasárnap a „Peleskei nótárius” adatk. Nem volt helyes, hogy ily régi, nagyon ismert darab berletben adatott. A bérlek közül többen hiányoztak is. Boross a peleskei nótáriust nem adta elég közvetlenséggel.

Ma, kedden Boross Lajos jutalomjátéka lesz. Hiszszük, hogy csakugyan „jutalom”-játék lesz, Boross megérdemli.

A második, 12 előadásos bérletre felhívjuk a színházkedvelő közönség figyelmét. Reményünk erős, hogy lelkes közönségünk, méltányolva a társulat törekvését és képességét, biztosítani fogja annak lételetét az általa itt töltendő rövid időre is.

— 4 —

Hirek.

A koronaörökös előtt Bács-Bodrogh megye részéről tisztelendő küldöttség névsora: Sándor Béla főispán; Amann József kereskedő Apatin; Alföldy József szolgabíró Apatin; Bezeredy Béla birtokos Zombor; Cseh Ervin birtokos Novoszello; Czirfusz Ferenc tanfelügyelő Zombor; Császár Péter szolgabíró Topolya; Dimitrievics Milos orsz. képvis.; Egl József plébános Futtak; Freund Ferenc birtokos Kula; Fernbach Bálint birtokos Apatin; Gligorievics Péter gör.

kel. lelkész Deszpot-Sz. Iván; Latinovics Ernő birtokos Katymár; Kármán Lajos orsz. képvis.; Mihályi János megyei főügyész Zombor; Matkovics Lajos szolgabíró Zenta; Mészáros Ignác prépost Ó-Kanizsa; Mihalkovics István polgármester Zenta; Mihelics Péter aljegyző Zombor; Paresetich Félix közjegyző Ó-Becse; Popovics Vazul orsz. képvis.; Ó-Becse; Bárány Rudics József orsz. képvis.; Almás; Dr. Rátai József tiszti főorvos Zombor; Rónay István tb. kanonok és orsz. képvis.; Prl.-Sz. Iván; Schmausz Endre alispán Zombor; Dr. Sztójkovics Péter orsz. képvis.; Tittel; Szilády János ref. lelkész Fehetehegy; Schneberger János ev. lelkész Verbász; Szécsényi Jenő c. kanonok Militics; Szulik József apát Ó-Becse; Dr. Vojnits István tb. aljegyző Zombor.

A tisztelgő küldöttség, mely Rudolf trónörökösnek és nejeinek Zombor sz. kir. város üdvözlő feliratát fogja a magyar fővárosban átnyújtani, a következő tagokból áll: Hoffmann Mihály polgármagy, Ambrozovics Károly, Brankovics György gör. kel. lelkész, dr. Csihás Béla városi főügyész, Fejér Gyula apát, Konyovics Jusztin, Virter Károly és Vukievics Péter városi tanácsnok. A küldöttség a hétfőn este induló hajóval utazott Budapestre, hol a „Magyar király” szállóban vett lakást. A tisztelgés alkalmával mélt. Sándor Béla főispán ur lesz vezetőjük.

Schmausz Endre alispán vasárnap bizalmas értekezletet tartott néhány iparos és iparbarát meghívásával az érdeklőkben, hogy minél szélesebb körben mozgalom induljon meg, az e város kebelében alapítandó iparos iskola minél előbb létrehozása iránt. Az értekezlet egy nyolc tagú bizottságot küldött ki, mely összegyűzi városunk mindazon egyleteinek, testületeinek és közügy pártoló, embereinek sorát, akikről az eszme iránti érdeklődés elvárható, és egy később köztudomásra hozandó vasárnapon, mint Zombori Iparbarát Társulat* nyilvános eszmecsere után megalakul.

Doroszlon 48-as honvédi ruházatu díszörség alakult. Jelenleg az ottani értelmiség egy hangadó tagja részükre zászló szerzéséről gondoskodik.

Interpellatio az iskolaszékhez. Dolgozik-e az a bizottság, mely az elemi iskolák számára emelendő épület ügyében ki van küldve? Mikor lesz már dolgozatával készen? Tett-e határozott lépéseket arra nézve hogy az iparos iskola ügye mára a jövő tanévtől kezdve megoldott legyen? Szerk.

A közönség különös figyelmébe ajánljuk elismerésre méltó buzgalmi színgazgatónk jutalomjátéki darabjait; kivált a Boross Lajos jutalmára Kedden adandó Nagyrallató c. tanulságosan mulattató népszínművet és a Frankl Móricz csodagyerek fejszámolásával érdekesített Csüt. estét. Mindenek fölött megilletné a nagymérvű kitüntetés a f. hó 21-iki estét, mely a köztettségnek örvendő színgazgatóné jutalomelődása. A „Hunyady László” tragoediában bizonyára par force szerepét fogjuk látni. Most jó színészeink vannak; becsüljük meg őket két okból: 1. hogy viszonyozzuk élvezetnyújtó törekvésüket. 2. hogy rossz magyar színész ide se merjen többet szagolni.

Pályázatok, Zentára a jbsághoz joggyakornok, Zomborba a tvszkhez irodagazgató, Szabadkára községi bíró, Szántovára orvosi állomásra.

Szabadkán Hidegh Árpád városi tanácsos, május 14-én elhunyt.

„ZOMBOR SZAB: KIR: VÁROS KÖZÖNSÉGE 1881.”

Ez és ilyen a címe városunk üdvözlő feliratának, melyet a Trónörökös Öfenségehez íménti násza örömeire felküld. Eltekintve a megbotrányoztató helyesírású címtől, melyen a rövidítő pont helyett a vízözön előtti időkben használatos és ma egész más jelentésű kettős pont szerepel: a munka kiállításá becületére válik a Schön könyvkötő cégnek. Táblája piros bársony, a fentdicsért aranyos fölrattal és a négy sarkában corinthusi izlésű aranyvirágokkal; belül fehér selyem, középen zöld szalaggal szorítván le simára a város üdvíratát. Kár — s ez egyetlenegy kifogásunk — kár, hogy a hátsó lapon a szegélyzet arany helyett fekete börtetéből áll s így zavarja az első lap által intonált szímfóniát. Ujból is sajnálkozunk kell affelett, hogy a legmagasabb helyre Zombor sz. kir. városából olyan emlék megy, mely ott örök időkön át tanuje lesz annak, hogy a kiállítás gondjával megbízott egyén a helyesírás legelemibb rövidítési szabályával sem volt tisztában.

Május derekán Schulz Gyula német szintársulatát Ujvidékre várják... már t. i. akik várják.

Öfelsége a magyar király a Koronaörökös menyegzője alkalmából a panosvai kir. ügyesség börtönéből hét, a szabadkaiból, zomboriból és ujvidékiéből pedig egy-egy rabnak hátralevő büntetését elengedte.

A képviselőház pénzügyi bizottsága a budapest-zimonyi vasut fianancirozását helybenhagyta.

A hétfői kivilágítás igazán sikerültnek mondható. Az ablakok vakító ragyogása megnehezíti a különbség tételt. Százával kellene házakat megnevezni, melyeknek ablakain a gyengéd kezek és az öröm találékonysága tündériebbnél-tündériebb alakban tárta ki a népek ünnepevé vált fejedelmi nász alkalmából a szíveket eltelő gyengéd rokonszenvet. Mindannyi épület közül is kiittűn a jószágigazgatósági palotának nemzeti háromszínű szőnyekkel egészen elborított emeleti homloksora és villogó transparentje. A lakosság egész esti fél tenegyig ezerével hullámozott az utcákon. Másnap az isteni tiszteltem a helybeli összes hivatalok, élükön főispán ur óméltóságával, előbb a katolikus, utána a gör. keleti templomban testületileg vettek részt az isteni tiszteltem. A katolikus templomban Fejér apát-plébános fényes ornatásban pontifikált. Emelte a mise magasztosságát a kitünő énekű dalárdái kar. Ebben is kivált Vojnics Bella k. a. gyönyörű Ave Maria solója. A szerb templom előtt az ily kedves meglepetésekben kifogyhatlanul találékony Veszelinovics gondnok felügyelete alatt a belépőknek eszokorokat s a fejedelmi nászpár sikerült fényképeit osztogatták emlékül, ezen háttérrel: Rudolf trónörökös menyegzője napjának emlékére a zombori görög keleti egyházképviselő.

Az újdíki dalárda május 26-iki majálisának sorozata: Reggel fél ötkor riadó, utána indulás a zenekolából a futtati erdőbe; itt reggeli. Aztán játékok, szini mutatványok, kardalok. Délben közös edés. D. n. 2 órakor indulás a lövő kertbe. 4-től tánc. Este 9-kor tűzijáték. Tízkor hazavonulás. Ezt a zombori dalárda is megtehetné.

Hodszághon dr. Lieli József községi orvos a napokban jegyezte el Scherer József ur bájos leányát Evelinét.

Panasz tételtek nálunk, hogy a helybeli állami dohányrakók farban két krajcáros szivarok jelenleg nem kaphatók. Mindenesetre fontos okai lehetnek az illető kezelő-tisztnek ezen hiány indoklására, annál inkább, mert monopoliumi, vagyis kizárólagosan államilag árult cikkeknek kitűnő, ugy az állam, mint a reálantl fogyasztó közönség érdekében egyaránt méltánytalan. Az esetleges mentő okokat nagyon szeretnők megnyugtatósnál közölni.

Újdíkre fegyvergyakorlatra 1352 ember volt be.

A buza árának felszökkenése okául szakavatott kereskedők ama líbrakapott rémhirt tekintik, mintha az ideit buzavetést sokhelyen megfogta volna a rozsdá. Pedig ez a hír nem igaz.

A dalárda szerdai hangversenyéről csak egy a nézet, hogy t. i. az olyan volt, minőt nálunk még ritkán hallottunk. A változatos műsor eszébe sem juttatta a hallgatóságunk, hogy fél tízenkettőre járt már az idő, mikor az utolsó darab elhangzott.

A műsor első számát a dalárda töltötte be az „Ősienk emléke” című nagy férfikardallal. Ha kissé élénkebb előadás nem is ártott volna, a siker olyan volt, minőt e derék egyesülettől már megszoktunk.

Nagyon tetszett a második szám is: Rossini nyitánya: „A tolvaj szarka,” melyet Marschall György, Staudacher József és Bieber Gyula urak adtak elő harmoniumon, hegedűn és zongorán. A három hangszer együttes hatása egy zenekaréval vetekedett.

Kiss Gyula ur Poó Edgártól „A holló” című klasszikus költemény szavaltá, s e darab előadása nehézségének ügyes legyőzésével ritka jó szavalónak bizonyította magát.

Tetszést aratott Tárcay Josefín k. a. az „Útszéki grófkisasszony” keringőjének előadásával is, de különösen Benedix „Egy boldogtalan asszony” című vigjátékát oly routinál és kedvesen adta, hogy a közönséget valóban elragadta.

Veszelnovic Krunozslava k. a. finom érzéssel, jó felfogással és ügyes technikával adott elő köztetés mellett két nagy ábrándot zongorán.

A hét műkedvelő hölgyből és a dalárdából képezett vegyeskar a „Kornevilli harangok” vásári dalát kifogástalanul énekelte, s a szünni nem akaró tapsokra ismételné is kénytelen volt azt.

Vojnics Bella úrhölgy a nála megszokott kedveséggel énekelte néhány szebbnél-szebb magyar népdalt. Nagyon tetszett a Thim Flóra k. a. és Goeser Vítusz ur által előadott kettős is a „Kunok” című dalmából, ugyszintén a műsor többi számai is.

A közönség igen válogatott volt. Az eladott jegyek számából következtetve körülbelül 200-an lehetnek jelen.

A hangverseny után néhány lelkes fiatal úr táncot rögtönzött, lovagias visonzásánál a fellépett műkedvelő hölgyek szíves fáradásainak.

Új menetrend az alföld-fümei vasut Nagyváradi és Indulás Szabadkáról Szegedre d. e. 10 óra 24 p. este 10 óra 21 p. Szabadkáról Zomborba r. 5 óra 17 p. este 5 óra 21 p. Csatlakozások megvannak Szegeden, Bpest. Orsova és Bazias felé: Csabán, Bpest és Gyulafehérvár felé; Eszékéről Villányra és ott Triest, Bécs, Bpestre; Gomboson a hajómenetekhez le és felfelé.

Sin-szállítás a budapest zimonyi és a szerb vasutakhoz. E hó 7-én kötött meg a szerződés a tartományi bank irodájában, e bank képviselői között egyrésztől és másrésztől az osztrák sinkartel és az osztrák államvasut között. Az összes szűsített mennyiség 318.750 métermáza sin és 38.690 méterm. apró szerek. Ebből szállítanak az osztrák kartelhez tartozó kohók 200.000 mm. sin és 6740 mm. aprószert. A többi az osztrák államvasut resicai vasművei szállítják. Az átadási állomások: Budapest, Kalocsa, Újdíki, Mitrovica, Új-Verhász és Zimony. Ez év folyamán szállítandó 150.000 1882-ben 130.000 mm. sin és sinzseg és kapes, a többi 1883-ban. Egy mmáza ára 10 frt 70 kr.

Az adai földműves iskola minél előbbi megteremtése érdekében a megyei gazdasági egyesület küldött-segét meneszt a ministeriumhoz. Csak már mennének! Mert egy 24 órai uthoz készületnek bőven elég volt három esztendő.

Majores József a gazd. egyf. földművelési szakosztályának elnöke, az egyesületi tagokat a jövő vasárnapjára vásár alkalmából d. u. 4 órakor Szabadkán a Pest szállodában szakosztályi értekezletre hívja. Ki fogad, hogy nem lesznek ötön?

Borsodi és katymári Latinovits János a Lipótrend lovagkeresztjét kapta.

A budapesti országos tenyészállatvásáron Vojnics Simon szabadkai nagy földbirtokos és mintagazda két díjat is nyert; egyet 4 éves, a másikat 2 éves bikára.

Szabadkán három ház és egy szalmaboglya légett. A május 5-iki jég Újdíki és Pétervárad határában nem tett sok kárt.

Nyilvános számadás a zombori kaszinó-egyleti dalárda által 1881. évi május hó 11-én fele részben a színház-alap, fele részben saját pénztára javára rendezett hangverseny bevételeiről és kiadásairól: I. Bevételek: Eladott belépőjegyekért 167 frt 60 kr., felülfizetésekből 6 frt; összesen 173 frt 60 kr. II. Kiadások: Nyomatványokért 18 frt 90 kr., világítási költség 15 frt 60 kr., zeneműveikért 10 frt 62 kr., szállítási, hirdetési, zongora hangoltatási költségekre és egyéb szolgálatokért 26 frt 16 kr., zenéért 10 frt; a 92 frt 32 kr. tiszta bevétel után a karnagyot illető 10% tiszteletdíj 9 frt 23 kr.; összesen 90 frt 51 kr. Marad tehát tiszta bevétel 83 frt 9 kr., melyből 41 frt 55 kr. a zombori színház-alapot, 41 frt 54 kr. pedig a dalárda pénztárát illeti. A hangverseny alkalmából a kettős célra adakoztak: Rátai József ur 2 frtót, Tárcay Mór ur 2 frtót, mélt. Podmanitzky Armin báró ur 1 frtót és Vojnics-Zákó Berta ú nsga 1 frtót, mit ezenel hálás köszönettel nyugtatván ozunk. Zomborban, 1881. évi május hó 14-én. Csarsch Sándor, a dalárda pénztárnoka.

Jó üzlet. A dalárda hangversenye után rögtönzött táncmulatság alkalmával a hideg ételeket és italokat Rottinger a főutca sarkán létező u. n. „apatinai söresarnok” vendéglőse szolgáltatta. „Egyszer esik Budán kutyavásár,” ezt tarhatta a kiszolgáló vő ur, bizonyos Ackermann szem előtt, mikor — mint ő maga dicsekedve elbeszéli nem átalotta — egy 2 frtos szalámiért 30 frtot vett be; az apatinai sürt pedig, melyet Rottinger vendéglőjében 6 krért ad, 10 krjával mérte. Gratulálunk Rottinger vendéglősnak az ilyen szeniális üzletvezetőhöz.

Dr. Csihás Benő városi főügyész négy héti szabadságra elutazott.

Hymen. Halm Ervin megyei alszámvevő eljegyezte Jakobsics Mihály biztosító-társasági ügynök kedves leányát Karolint.

Nyilvános köszönet. A zombori kaszinó-egyleti dalárda kedves kötelességét teljesíti, midőn mindazoknak, kik akár személyes közreműködésükkel, akár egyéb lekötözött szíveségükkel a május hó 11-iki hangverseny létesítéséhez és sikeréhez hozzájárulni szívesek voltak, — ez uton is meleg köszönetet mond.

Ily köszönettel adózik a dalárda méltóságos Sándor Béla főispán és Schmausz Endre alispán uraknak a helyiségek, továbbá Bezeredy-Horváth Izabella úrnő ó nagyságának a zongora kegyes átengedéseért; ugyszintén Heindlhofer Emma, Lovich Aranka, Rátai Eszter, Tárcay Josefín, Thim Flóra, Trischler Emma, Veszelnovic Krunozslava és Vojnics Bella úrhölgyeknek és Marschall György urnak szíves közreműködésükért, valamint Vedress Gy. színművész urnak az előadott vigjáték rendezése körül tanúsított előzékeny szíveségéért.

Zomborban, 1881. évi május hó 15-én.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda nevében:

Bieber Gyula, titkár. Erősi Ernő, elnök.

Játékrend. Kedd, 1881. máj. 17-én Nagyrálató-Boross L. jutalomjátéka. Szerda, május 18-án Kornevilli harangok közkívánatra. Csütörtök, május 19-én Frankl Mór kis számművész fellépte és Beesületéső felemelt helyérek. Pénteken, május 20-án nem lesz előadás. Szombaton, május 21-én Csókáné Julia asszony jutalomjátékául Hunyady László halála. Vasárnap, május 22-én Falurossza népszínmű Hétfő, május 23-án szünet. Kedd, május 24-én 11-ik bérlet kezdetéül: Fabriczius ur leánya Willbrandt színműve, a bécsi burgszínház rendes műsor darabja.

Ó Fensége Rudolf trónörökös egybekelése alkalmából Titelen rendezett ünnepélyesség programja: Május 9-én este 8 óra után az egész város világitva volt, és zenekar vonult végig a város minden utcajában kiindulva a „Horgony” vendéglőtől ugyancsak visszatérve. — 10-én 9 órakor isten tisztelet a róm. kath., 10 órakor a gör. kath. templomban; hol is a hivatalok testületileg jelentek meg. A közönség tömeges részvétele mellett. Nyugdíjazott tiszték számára csak 2-ten voltak, a többi nem jelentékeny szám távollét által tüdőkölt.

Pontban 1 órakor díszbéd volt a „Horgony”-ban és este az itthelyi magyar dalárda szíves közreműködésével, az előadás fényének emelése céljából Tóth Kálmán. „A király házasság” arany tollal jutalmazott darabja adatott elő az itthelyt 8-ika óta idős, s nagy tetszést arató Homokay László szintársulata által. — Színház után rögtönzött táncoszoru volt mely másnap kiválóság kiravirtog tartott.

Május hó 13-án tartotta a zombori szerb tanítóképző intézet ifjúsága „Beszedé”-ját a Vadászkiert szálló színháztermében. A válogatott közönség egészen megtöltötte a termet. A programnak 10 darabja volt az 5. számú egy kis bohózat jónévi kölönlöktől Popovics Dömétől. A bohózat címe „Silom pesnik” (Minden áron költő). Midőn a program minden darabjáról azt mondhatjuk, hogy általán jól sikerült, egy különösen a bohózatról kell azt mondanunk. Már maga a cím is eléggé involválja a neveléses helyzeteket, melyekbe a mindenáron költőnek lenni akaró jut s a szerző díszretére legyen mondva eléggé ki is szakmányolja azt; csak a vége felé nem csattan úgy mint várná az ember. A darabban működő személyzet nótájai közül az alakításban kiváló ügyességet tanúsított Szabovlyevits k. a.; a férfiak közül a minden áron költőt ábrázoló Alexievics és a szolgaszerepet kitűnően előadó Rafajlovics. A dalárda működése elég szabatos volt. A közönség jól mulatott és tetszésének többször adta hangos jeleit. Az előadás jótékony célú volt; mennyit jövedelmezett nem tudjuk még.

Beküldetett. A római katolikus templom számos zászlajának ormán a kétéfű sas díszelge. Miután megannyi hasznát se lehet látni, hogy ott unalmában a pökbőlöt letépne, legyenek szívesek az egyházközpontú urak őket az ő természetrajzi hazájukba ekszpediálni. . . . ky.

Egy fiatal ember, ki a jegyzői hivatal ellátására törvényszerűen képesítve van, s a közigazgatásban kellő jártassággal bír, alkalmaztatni óhajt egy magyar, vagy magyar-német ajku közönségen működő jegyzőnél. Ajánlatok e lapok kiadó-hivatalához intézendők.

Derék adai levelezők a kiállításról írott multkori levelében még pontosan nem közölhetvén a jutalmakat, akkor közölt adatait így helyesbíti: Tekintve a számtás minőségét nyert Kelemen János 3, Poppovics Sándor 2, Engelmann A. 1 aranyat. Klein J. és Török P. szántói pedig egy-egy ezüst forintot. — Vetőgépek után Kühne Ede és Eichinger első érmet. Szeceksavagók után Umrath első, Nicholson a második, Fehér M. a harmadik díjat. Sütő F. a M. társa konkoly-választója után arany, Kühne pedig ezüst érmet. Répavágóra Kühne, répapázóra Fehér Miklós arany érmet Morzsolók közül legkitűnőbbnek bizonyult Eichinger, utána Nicholson-féle. A hármas ékek után Nicholson az első, Kotzó a második, Fehér M. a harmadik díjat nyerte. A ketős ékek közül Kotzó Pálé, aztán Vidacsé győzött, az egyes G ubit z-féle eke tünt ki. Mint megyebeli gyárt-

mány Szárics K. 4 darab aranyat és első érmet nyerte hármas ékeje után, Schumacher L. pedig egyes ékeje után a második díjat 3 aranyat.

Rudolf cs. kir. Fenségeinek, a trónörökösnek lakodalma napján a főispán Óméltóságánál tartott díszbéd menüje: barna leves, viza aszpikkal, süllő mayonesszal, Ménesi cabinet. Velős pástétom. Marha sült, Fehér magyar áti. Pörkölt cukor-felúj. Almás tészta. Liba és malac sült. Muszkai sziklabor. Gyorsok ki veres. Fagylalt. Fekete kávé. A hivatalos két toaszton kívül alispán ur éltette a főispánt. A főispán a közös hadsereget, Radics gymn igazg. a honvédséget. Rózsás hangulat uralkodott, mit a házi gazda szívélyes jó kedve csak fokozott.

Derék! A Szabadkán működő szerb nemzeti szintársulat máj. 19-én Tóth Kálmán szobra javára Sziliget Mama c. dbját adja elő.

Tiszszegedi nyerevénykölöcsön kisorsolása. A tiszszegedi nyerevénykölöcsön kisorsolása a m. kir. lottóhivatalban Rupp Zsigmond kir. közjegyző jelenlétében megejtett IV-ik kisorsolása alkalmával a következő kilenc sorozatszám huzatott ki: 1413, 1786, 2210, 2661, 3673, 3771, 4278, 4322, 4158. Ezek közül a 100.000 frtos főnyereményt s. sz. 2210. ny. sz. 85, 4500 frtot, ny. sz. 4278, ny. sz. 18; 1000—1000 frtot nyerne s. sz. 2210, ny. sz. 63; s. sz. 2661, ny. sz. 10; s. sz. 4322, ny. sz. 64 és 93. A kihuzott sorozat számok többi számai mindegyik nyert 110 frtot. A kihuzott számokra eső nyerevények három hónappal a huzás után a magy. kir. közp. állampénztárnál s a magy. ált. hitelbanknál vehetők fel.

Multkori bezdáni levelünk utolsó előtti pontjának így kellett volna helyesen lenni: Tavasszal és ősszel lehetetlen kövezn, mert feneketlen a sár; nyáron és télen fölösleges, mert kövez az égető nap illetőleg a sárjegicető fagy stb.

A szabadkai főgymnasiumban az írásbeli érettségi vizsgálatok f. hó 26, 27, 28, 30-án, a szóbeliek Junius hó 7-én főgnak megtartatni Ngs Mészáros Nándor főigazgató elnöke alatt.

Topolyán a városháza kútjából egy öngyilkos talian hulláját huzták ki.

Jankovich Aurél főispán végleg Baján fog lakni. Beküldetett. Emlékezés Deák Ferenc fölött. A bajai Új Casinó által 1876. május 26-án rendezett Deák ünnepélyen tartotta Dr. Margalits Ede tanár. II. kiadás. Ára 20 kr. Kapható a Salamon-féle könyvkereskedésben.

Apatinban Weindl Ferenc gazdag derék polgár 76 éves korában meghalt.

Vajzka községe a kultuszminister által reá Horvát István kántortanító özevegyniek járandólag kirott évi 93 fr. 63 kr. nyugdíj engedéseért folyamodott az országgyűléshez.

Szlavkovic Bogdán I éves jogász a zombori főgymnasium jelesen maturisalt növendéke pénteken, sorvalásban elhunyt.

Lippert Antal élte 68. évében rövid szenvedés után f. hó 11-én elhunyt. Béke poraira.

Bacs-Bođrogh megye f. hó 25-én rendkívüli közgyűlést tart.

Pénzvilág. Alírási felhívás 4 %-al aranyban kamatozó magyar királyi járadék-kölöcsönre, kibocsátva az 1881. évi XXXII. törvények alapján, kizárólag a 6 %-al aranyban kamatozó magyar királyi járadék-kölöcsön kötvényeinek beváltása és törlesztése céljából. Alírási névértékü 160.000.000 arany forintra, vagy 400.000.000 frankra, vagy 16.000.000 sterling fontra, vagy 324.000.000 német bir. márkra. Az alíráásra bocsátott összeg részét képezi az évi 4 %-al aranyban kamatozó magyar királyi járadék-kölöcsönnek, melynek felvételére a magyar királyi pénzügyminister ur az 1881. évi XXXII. t. e. alapján kizárólag a 6 %-al aranyban kamatozó m. k. járadék-kölöcsön kötvényeinek beváltása és törlesztése végett felhatalmazást nyert. A kötvények elmutatóra szólnak és a következő értékarányok szerint u. m.: 10 arany forint (az 1869. évi XII. t. e. értelmében) — 25 frank — 1 sterling font = 20^{25/100} német bir. mark, következő összegek-ről vannak kiállítva u. m.: 100 frt aranyban — 250 frank — 10 st. font = 202.50 német bir. mark. 500 frt aranyban — 1.250 frank — 50 sterling font = 1.012.50 német bir. mark. 1.000 frt aranyban — 2.500 frank — 100 st. font = 2.025 német bir. mark. 10.000 frt aranyban — 25.000 frank — 1.000 st. font = 20.250 német bir. mark. A kötvény tartalma szerint a kölöcsön után 4 % évi kamat fizetetik, minden év január 1-én és július 1-én lejáró félvi részletekben, és ugy a kötvények, mint az azokon levő kamatszelvek minden fennálló bélyeg-, illeték- és adótól mentesek, és a bélyeg-, illeték- és adómentesség azok részére jövőre is biztosítva van. A kamatszelveknek beváltása következő helyeken fog történni: Budapesten a m. kir. központi állampénztárán kívül a „Magyar Általános Hitelbanknál.” Bécsben a „K. k. priv. öst. Creditanstalt für Handel und Gewerbe” című intézetnél, S. M. von Rothschild bankháznál és Moritz Wodianer bankháznál arany frtban az 1869. évi XII. t. e. értelmében. Párisban de Rothschild Frères bankháznál frankban, 10 arany frtért 25 frankot számítva. Londonban N. M. Rothschild and Sons bankháznál sterling fontban, 10 arany frtért 1 sterling fontot számítva. M. m. Frankfurthban M. A. von Rothschild & Söhne bankháznál. Berlinben a „Direction der Disconto-Gesellschaft” című intézetnél és S. Bleichröder bankháznál német bir. markban, 10 arany forintért 20^{25/100} markot számítva. A m. kir. pénzügyministerium kijelentette, hogy a szelvényeknek frankokban és markokban fizetése ezután is, miként eddig a 6 %-os járadék-kölöcsönél történt, esetleg a fentebbi értékarányokon túl a koronkinti londoni csütörtökön szerint fog eszközölni. Az alírási csütörtökön f. é. május hó 19-én fog történni és pedig: Párisban de Rothschild Frères bankháznál, Londonban N. M. Rothschild and Sons bankháznál, az ezen bankházak által közzeendő feltételek mellett. Brüssselben, Antwerpenben és Amsterdamban a párisi de Rothschild Frères bankház által kijelölendő helyeken. Továbbá: Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál. Bécsben S. M. von Rothschild bankháznál, a „K. k. priv. öst. Creditanstalt für Handel und Gewerbe” című intézetnél és emek Brünnen, Lembergben, Prágában

IV
Egy
lamely
részt
aztán
lán, s
könyv
nehán
tárana
tektel
typus
A
miség,
vagy
sebb.
hatlan
T
ból al
akadé
rosban
— pa
I
ségel,
méki
szelőn
vezető
necsk
szony
megre
és fer
gyar
a hala
közlet
T
e háro
1.
kivet
széj ir
2.
művek
méke
kák
3.
legink
egymá
szerű
H
adó e
zt, ha
kik m
ják, ha
6206 i
alisp
M
vője bi
állapot
mények
hozatal
ságunk
runkra
A
ben meg
A
a techn
hazai iro
erintő ter
alkalma
szerezni.
kiadásit
voltuk na
letül adu
bevaló